

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ
Institut mezioborových studií Brno

Vybrané problémy profesní etiky Policie ČR

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vedoucí bakalářské práce:
PhDr. Petr Nesvadba, CSc.

Vypracoval:
Bc. Jiří Jäger

Brno 2008

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Vybrané problémy profesní etiky
Policie ČR“ vypracoval samostatně s použitím literatury uvedené v seznamu.

.....
Bc. Jiří Jäger

Poděkování

Děkuji panu PhDr. Petrovi Nesvadbovi, CSc. za velmi užitečnou metodickou pomoc, kterou mi poskytl při zpracování mé diplomové práce.

Za konzultace a vstřícnost při zajišťování výzkumu děkuji paní PaedDr. Ivaně Dufkové, PaedDr. Jitce Pokorné a PhDr. Daně Šebestové. Panu kpt. Bc. Radkovi Galašovi za rady, informace a pomoc při výzkumu.

Také bych chtěl poděkovat své manželce Barboře za morální podporu a pomoc, kterou mi poskytla při zpracování diplomové práce a které si nesmírně vážím.

Brno, 20. listopadu 2008

Bc. Jiří Jäger

OBSAH

ÚVOD	2
1. Policejní etika	4
1.1. Policejní etika v systému společenských věd	5
1.2. Policejní etika a policejní deontologie	8
1.2.1. Obsah a předmět policejní etiky	8
1.2.2. Vztah policejní etiky a policejní deontologie	10
1.3. Etický kodex Policie České republiky	12
1.4. Dílčí závěr	16
2. Policejní etika v praxi	17
2.1. Etické aspekty policejní profese a jejich kodifikace	17
2.2. Příklady porušení etického kodexu policistou, jeho příčiny a důsledky	21
2.3. Dílčí závěr	28
3. Profesní etika v základní odborné přípravě policisty	29
3.1. Policejní vzdělávání	29
3.2. Základní odborná příprava policisty	32
3.3. Profesní etika v základní odborné přípravě policistů	34
3.4. Dílčí závěr	37
4. Vlastní výzkum	39
4.1. Dotazníkové šetření – cíl a provedení	39
4.2. Výsledky dotazníkového šetření	41
4.2.1. Výsledky dotazníkového šetření „nábor“	41
4.2.2. Výsledky dotazníkového šetření „škola“	48
4.2.3. Výsledky dotazníkového šetření „výkon“	58
4.3. Závěry z dotazníkového šetření	70
Závěr	72
Resumé (CZ)	74
Resumé (AN)	75
Anotace	76
Literatura a prameny	77
Seznam příloh	80

ÚVOD

Téma své diplomové práce „Vybrané problémy profesní etiky Policie ČR“ jsem zvolil, protože jsem příslušníkem policejního sboru a velice se mne dotýká poměrně časté nevhodné a nežádoucí jednání některých mých kolegů. Jde o různá pochybení či o úmyslné páchaní závažných protiprávních činů. S takovým jednáním nemohu souhlasit a odsuzuji jej.

Tím, že policisté porušují právní a morální normy, poškozují důvěryhodnost Policie České republiky v očích veřejnosti a znehodnocují tak dobrou práci ostatních kolegů. Policista by měl být občanovi morálním vzorem ve svém chování a vystupování nejen ve službě, ale také ve svém osobním životě. Problematikou chování policistů v souladu s právem i morálkou se zabývá profesní etika – policejní etika.

Profesní etika není specifikem jen Policie České republiky. V dnešní době se s ní lze setkat v mnoha profesích. Ať se jedná o veřejný či soukromý sektor naší společnosti. Dodržování profesní etiky zaměstnancem firmy, společnosti nebo instituce má zajistit, aby zákazníkovi byly poskytnuty kvalitní služby. Obrazně řečeno v případě policie je občan zákazníkem policie, která mu ochranou života, zdraví, práv a majetku poskytuje své služby, za které je placen občanem z jeho daní. Aby tyto služby byly veřejností pozitivně hodnoceny a „zákazník“ spokojen, musí policista postupovat nejen v souladu s právními předpisy, ale též v souladu s profesní etikou. Proto by měl být policista v přípravě na výkon své profese dostatečně s problematikou policejní etiky seznámen a měl by získat v této oblasti náležitě znalosti a dovednosti. Získání znalostí a dovedností z oblasti policejní etiky v základní odborné přípravě policistů zajišťují resortní školy MV.

Cílem mé diplomové práce je zjistit, zda v profesní přípravě policisty má výuka profesní etiky smysl a zda je ve výuce policistům dán prostor na to, aby získali požadované znalosti a dovednosti pro řádný výkon své profese. Hypotézy, které jsem stanovil a chci je ověřit: **„Výuka profesní etiky je nezbytnou součástí základní odborné přípravy policistů.“** **„Na výuku profesní etiky není kladen náležitý důraz v procesu základní odborné přípravy policistů.“**

K potvrzení či vyvrácení stanovených hypotéz, využiji vlastního výzkumu, který provedu za použití dotazníkové metody. Toto šetření bude provedeno mezi policisty, kteří ještě neprodělali základní odbornou přípravu, dále mezi policisty, kteří absolvovali v základní odborné přípravě výuku profesní etiky a policisty, kteří vykonávají profesi policisty na útvarech Policie České republiky.

K objektivnímu zjištění stavu věci dále využiji metody a techniky řízeného rozhovoru, studium dokumentů či jiných písemných pramenů a pozorování. Při zpracování své práce chci uplatnit vlastní vědomosti, které jsem získal v průběhu studia a zkušenosti a informace, které jsem získal při výkonu profese policisty.

1. Policejní etika

Pojmem profesní etika Policie České republiky rozumíme policejní etiku. Jak se na první pohled může zdát, pojem policejní etika je složen ze dvou slov, které spolu zdánlivě nesouvisí. Nezasvěceného napadne: „Co může mít společného policie, která patří mezi represivní složky státní moci, s humanitní vědou, jakou je etika?“ Je tomu však skutečně tak?

Po roce 1989 dochází v tehdejší Československu k rozsáhlým změnám v politickém, ekonomickém i společenském životě. Je kladen důraz na dodržování lidských práv, na což musí reagovat i taková instituce, jakou je policie. Nyní má každý občan svá základní a nepopíratelná lidská práva, včetně odpůrců nového státního uspořádání nebo těch, kteří dopouštějí protiprávního jednání. To se musí samozřejmě projevit i ve změně přístupu policie ke všem občanům.

„Dále ruku v ruce se společenskými změnami přichází i rapidní nárůst kriminality a dalších společensko-patologických jevů, se kterými si bezpečnostní složky bez pomoci spoluobčanů neumí poradit. Občan se v tento okamžik stává nepostradatelným pro to, aby policejní složky mohly s protiprávním jednáním a jeho dalšími doprovodnými jevy úspěšně a efektivně bojovat. Vystává otázka: „Bude občan s policií spolupracovat?“ V totalitní společnosti byla autorita policie primárně založena na strachu z perzekuce a policie nemusela usilovat o důvěru veřejnosti, protože její pomoc nebyla založena na dobrovolnosti. Zatímco nyní, v politicky-demokratickém zřízení, musí být spolupráce získávána na základě důvěry a autority policie ze strany občanů.“¹ „V demokratickém právním státě musí být policie integrovaná do společnosti. Musí být policií, které jsou občané ochotni pomáhat a jíž důvěřují. Policie, dopouštějící se nezákonností, která má nízký kredit, které občané nedůvěřují, kterou považují za nekompetentní, bude jen těžko plnit úkoly, které před ní v demokratické společnosti stojí.“²

Jak tedy policie dosáhne toho, že s ní občan bude spolupracovat? Odpověď je jednoduchá. Veřejnost musí být přesvědčena, že policie je „jeho policií“. To znamená, že nebude prosazovat politické či ekonomické cíle, ale vždy ochotně, zdvořile a kvalitně poradí, pomůže nebo ochrání své spoluobčany.

„V současnosti je Policie České republiky stále více konfrontována se sociálními, ekonomickými a ekologickými procesy, které mají často nadnárodní nebo globální povahu (migrace obyvatel, projevy rasové a nacionální nesnášenlivosti, energetická a ekologická

¹ HERZOGOVÁ, Z., Základy filozofie a profesní etiky. 3. vyd. Praha: Policejní akademie ČR, 1999, s. 128-129.

² HERZOGOVÁ, Z., Policejní etika. 1. vyd. Praha: Vydáno vlastním nákladem, 2003, s. 110.

rizika apod.). Tím vzrůstají nároky na mravní a humanitní vyspělost policistů.¹ S ohledem na tyto skutečnosti se česká policie poučuje z vývoje stylu a metod práce policejních sborů v zemích západní Evropy, Kanady a Spojených států amerických. Od svých zahraničních kolegů přebírá zkušenosti, které se odrážejí také v právních či interních předpisech. Součástí těchto interních předpisů je profesní etický kodex, který se zabývá etickou stránkou policejní práce.

Z výše uvedeného jasně vyplývá, aby policie plnila úkoly jí uložené zákony a požívala autority a důvěry u občanů, musí jednat nejen ve smyslu zákona, ale také etiky, morálky a humanismu. Z těchto důvodů je spojení slov policie a etika na místě.

1.1. Policejní etika v systému společenských věd

Pokud bychom chtěli zařadit policejní etiku do systému společenských věd, tak už z jejího názvu je patrné, že je součástí filozofické disciplíny, které se nazývá **etika**.

„Výraz etika je odvozeno z řeckého slova ethos. Slovo se vyskytuje ve dvou variantách:

1. Zvyk, mrav a obyčej - v pravém a vlastním smyslu ovšem eticky jedná ten, kdo nesleduje pouze tradovaná pravidla jednání, nýbrž ten, kdo si navykl konat dobro z vlastního náhledu. Z ethosu se pak stává „éthos“ ve smyslu charakteru.
2. Varianta pojmu ethos tedy znamená charakter. Latinské „mos“ je překladem obou řeckých pojmů ethosu a znamená jak mrav, tak charakter. Z latinského „mos“ je odvozeno české „morálka“, což je totéž jako „mrav“.

Morálka a mrav označují souhrn obecně závazných pravidel jednání platných v určitém společenství lidí. Řeckému pojmu „ethos“ odpovídá spíše to, co rozumíme morálkou a mravem, pojmu éthos odpovídá naopak to, co bývá označováno jako „moralita“ či „mravnost“ – kvalita jednání, které se podřizuje nepodmíněnému požadavku.

Pokud jednání označujeme jako morální či mravní – znamená to dvě věci:

- jednání je ve shodě s platnou morálkou
- toto jednání má svůj základ v moralitě, v mravnosti jednajícímu.

Z výše uvedeného vyplývá, že **etika je filozofická disciplína o morálním jednání**. Etika a morálka nejsou synonyma. Etika není sama morálkou, nýbrž mluví a pojednává o morálce.

---

¹ SAK, P., SEMRÁD, J., Role policie ve společnosti v očekávání veřejnosti. 1. vyd. Praha, Policejní akademie ČR, 1996, s. 6.

Otázky etiky se liší od morálních otázek v tom, že neřeší co je třeba zde a nyní, ale ptají se na morální princip nebo na kritérium posuzování morálního jednání.“¹

Základním úkolem etiky je zkoumat lidskou praxi s ohledem na podmínky její morálnosti. Pokouší se určit to, co nám dovolí označovat určité lidské jednání jako morálně správné či špatné. „Lidským jednáním rozumíme zvláštní případ chování, které má užší význam než pojem samotného chování, které lze charakterizovat jako každou činnost ve vztahu ke svému okolí. Konkrétní člověk jedná na základě svých morálních postojů a to za různých konkrétních situací. Etika se pokouší nalézt odpovědi na otázku, jak má jednotlivec jednat ve vztahu k sobě, svému okolí i svým spolublížním.“² „Etika nemá za úkol soudit a odsoudit člověka, ale posoudit, čím se v jeho jednání můžeme ztotožnit a naopak.“³ Nevynáší morální soudy, ale analyzuje specifickou povahu a strukturu těchto soudů a jednání. „Etika má mimo funkce hodnotící i funkci gnoseologickou, výchovnou, normativní a regulační. Vysvětluje ve svých pojmech, co je zlo a dobro, spravedlnost či nespravedlnost, statečnost, odpovědnost atd., vychovává člověka k morální dokonalosti, určuje chování člověka v duchu platných a respektovaných společenských norem a též řídí i jejich vznik.

Zakladatelem etiky jako filozofické disciplíny se stal antický myslitel a zakladatel řady vědních disciplín Aristoteles. Byl první, kdo vymezil etiku jako samostatnou disciplínu a oddělil praktickou filozofii od metafyziky, filozofie teoretické a filozofie poetické.“⁴

Etika je praktickou vědou, je teorií morálního jednání, ale tato teorie je rozvíjena primárně kvůli jednání. Je to vědění, které se potvrzuje v praxi. Podle Aristotela je praxe předpokladem i cílem etiky. To, že je etika praktickou vědou, se odráží ve vztahu k jiným vědám, kdy etika jako základní věda se vztahuje a úzce souvisí s politikou, právem, ekonomikou, antropologií, teleologií a pedagogikou.

Etiku člení A. Anzenbacher⁵ na obecnou a speciální. **Obecná etika** nebo též fundamentální etika je zaměřena na lidské chování v jeho celku, zatímco **speciální etika** neboli etika aplikovaná se zabývá konkrétními oblastmi lidského jednání a života.

„Aplikovaná etika se zabývá konkrétními otázkami současné společnosti, jako je ochrana životního prostředí, eutanazie, interrupce atd. Dnešní člověk se setkává s hospodářskou etikou, sociální etikou, etikou vědy, bioetikou, etikou sportu, etikou životního prostředí, etikou zvířat a celou řadu dalších. Rozvoj aplikované etiky je spjat s hnutím za lidská práva, problematikou rovnosti občanů, spravedlnosti, vlastenectví apod. V těchto případech se etika

¹ www.encyklopedie.seznam.cz/search=ethos.

² FÜRST, M., Filozofie. 1. vyd. Praha: Fortuna, 1994, s. 153.

³ PŘÍKASKÝ, J., V., Učebnice základů etiky. 1. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2000, s. 6.

⁴ RADVAN, E., Úvod do filozofie. 1. vyd. Brno: Institut mezioborových studií, 2004, s. 60-63.

⁵ ANZENBACHER, A., Úvod do etiky. 1. vyd. Praha: Zvon, české katolické nakladatelství a vydavatelství, spol. s r. o., 1994, s. 5.

vztahuje na mravní problematiku ve specifické oblasti profesionální praxe. Nejde už o teoretickou reflexi, která je zaměřena na zdůvodňování základů morálky, ale o proces normativního myšlení, týkající se konkrétních oblastí praktické činnosti. Jde především o formulování a zdůvodnění systému mravních norem a hodnotových soudů, vztahujících se k určité profesi, které je spjata s analýzou morálních aspektů fungování systémů a struktur, do kterých jsou tyto činnosti začleněny. Profesní etika je tedy souborem morálních norem, platných pro určité povolání, která má svůj pramen v luteránské a kalvínské reformaci, kdy dochází na základě liberalismu, demokracie a stoupajícímu významu lidských práv k „novému“ pojetí člověka a lidského života, který se projevil v pohledu na výkon lidských povolání. Vedle již známé a nejstarší profesní etiky lékaře dochází např. ke vzniku etiky podnikatele, etiky učitele, etiky soudce, etiky politika a také etiky policisty. Obsahově se tyto jednotlivé profesní etiky liší a jejich cílem je zabezpečit, aby práce, kterou profesní skupina vykonává, odpovídala nárokům, které jsou na ni kladeny.“¹

Policejní etika má interdisciplinární charakter. Je závazným souborem pravidel chování, služebního jednání a služební zdvořilosti, kterými se řídí příslušníci policejního sboru. Rámec chování policistů upravují jednak normy profesní etiky a jednak normy právní. Proto stejně tak jako obecná etika tak i aplikovaná etika policejní velice úzce souvisí s právem. Dalšími vědními obory, ze kterých policejní etika vychází, jsou zejména psychologie, filozofie, sociologie, fyziologie, ekologie a samotná obecná etika. „Znalost aplikované (speciální) je dokonce podmíněna znalostí etiky obecné, protože pokud se chce někdo zabývat etikou v určitých oblastech života, musí vědět o co v etice zásadně a všeobecně jde.“² „Zde je však nutné zdůraznit, že **aplikovaná etika není odvozená od etiky obecné.**“³

Zásady a poznatky z oblastí profesní etiky policie ovlivňují celou řadu oborů policejní praxe, které jsou spojeny s profesním vzděláváním příslušníků Policie České republiky a promítají se do obsahu výukových předmětů jako je např. kriminalistika, kriminologie, dopravní služba, pořádková služba, policejní psychologie či policejní etika.

---

¹ HERZOGOVÁ, Z., Policejní etika. 1. vyd. Praha: Vydáno vlastním nákladem, 2003, s. 45-51.

² ANZENBACHER, A., Úvod do etiky. 1. vyd. Praha: Zvon, české katolické nakladatelství a vydavatelství, spol. s r. o., 1994, s. 5.

³ HERZOGOVÁ, Z., Policejní etika. 1. vyd. Praha: Vydáno vlastním nákladem, 2003, s. 49.

1.2. Policejní etika a policejní deontologie

1.2.1. Obsah a předmět policejní etiky

Policejní etika, jak již bylo řečeno, je profesní etikou policie a může se projevovat či uplatňovat v několika úrovních výkonu policejní profese. A to v osobní etice konkrétního policisty, v etice pracovního kolektivu, ve kterém zmíněný policista vykonává svou profesi a také v profesní etice policie jako etice instituce.

„**Osobní etika** značí morální zásady, hodnoty a přesvědčení jednotlivce. Morální kvality jednotlivého policisty určují, jaké bude činnost policisty při služebním zákroku nebo jaké bude jeho chování vůči nadřízenému či kolegovi. Osobní etiku může ovlivnit pozitivně nebo negativně celá řada faktorů. Mezi nejvýznamnější patří výchova, vzdělání a zkušenosti. Velký význam má i tlak na utváření osobnostní etiky policisty a pozitivní příklad ze strany kolegů, protože výkon policejní profese probíhá zpravidla v pracovním kolektivu. Ten si postupem času vypěstuje určité skupinové chování, jisté subkulturní rysy, jako je jazyk skupiny, rituály, postoje k ostatním pracovním skupinám apod., které jsou ovlivňovány osobností členů skupiny, zejména pak jejím vůdcem. Ostatní, „řadoví“ členové kolektivu a zejména „nováček“ čelí tlaku, aby se subkultuře této skupiny přizpůsobili nebo podřídili. Tak se stává, že je osoba jednající podle své osobní etiky konfrontována s ustálenou a někdy i odlišnou **skupinovou etikou** a musí se rozhodnout, zda ji přijme nebo odmítne. Pak záleží na osobnostních kvalitách jedince, jak se rozhodne.“¹ Odpovědný, jim nadřízený, pracovník by měl dbát na to, aby skutečný obsah osobní a skupinové etiky odpovídal obsahu kodifikované „institucionální“ profesní policejní etiky, která je občanem vyžadována či očekávána. Jeho zkušenosti s osobní a skupinovou etikou utváří celkový obraz **etiky institucionální**. Pokud má občan s chováním a jednáním policisty zkušenost negativní, dochází k zobecňování v náhledu na instituci, která si neplní požadavky, jež určují kvalitu jejích služeb a ztrácí důvěryhodnost veřejnosti. To i v případě, kdy drtivá většina pracovníků vykonává svou profesi v souladu s jejími etickými normami.

„Kvalita služeb je cílem všech organizací. Stejně je tomu tak i u Policie České republiky, která je plněním svých úkolů službou občanovi a kde se kvalita služeb neřídí stejným způsobem jako kvalita průmyslových výrobků. V průmyslu je kvalita hodnocena z pohledu produktivity práce - počtem zmetků a nákladů na výrobu, zatímco ve službách se produktivita hodnotí z pohledu uspokojování zákazníka. Služba se ve svých zvláštnostech stává

---

¹ DUFKOVÁ, I., ZLÁMAL, J., Policie a profesní etika. Praha: Střední policejní škola MV v Praze, Středisko pro výchovu k lidským právům a profesní etiku, 2005, s. 5.

nehmatatelnou a její kvalitu posuzuje zákazník, který požaduje služby stále kvalitnější. Organizace, aby uspokojila zákazníka, se musí řídit jeho očekáváním. Názor na kvalitu je z velké části subjektivní a je obtížně definovatelný, protože požadavek na kvalitu je u každého občana rozdílný.¹ Je dán např. nejen věkem, vzděláním, národní kulturou a motivem zákazníka, ale též dosavadní zkušeností s poskytovanou službou. Kvalita práce policie bude jinak hodnocena občanem, jehož policista ochránil před okradením a jinak bude hodnocena dopadeným pachatelem, který se o krádež pokusil. Ale tím, že se občan dopustí protiprávního jednání, neztrácí svá občanská práva a chování policisty musí této skutečnosti odpovídat.

To, jakým způsobem policista přistupuje k plnění úkolů, které jsou mu uloženy a které upravují právní normy a normy policejní etiky, závisí na tom, jak se s nimi ztotožňuje a zda svou službu ve prospěch občanů a společnosti nepovažuje pouze za „nějaký zdroj obživy“, ale za něco, co je „vyšší“ - uvědomělé, spojené s hrdostí na příslušnost k určité profesní skupině, která je nazývána stavovskou ctí.

Z. Herzogová² definuje **stavovskou čest** jako vědomou hrdost na příslušnost k dané profesi a uvědomělé plnění morálních povinností, které regulují výkon této profese. Je třeba ji podporovat, posilovat a rozvíjet. Tomu by měla napomáhat firemní kultura policie, jejíž součástí je pořádání profesně-společenských, kulturních, sportovních a vzdělávacích akcí, oceňování a prezentování velmi dobrých pracovních výsledků či mimořádných neslužebných aktivit apod. Jako příklad poslední doby mohu uvést zavedení tradice slavnostního služebního slibu, kterého se účastní nejen budoucí policista, který ho skládá, ale také jeho rodiče, manžel či manželka apod. Adept, který se teprve složením služebního slibu stává příslušníkem policejního sboru, se může v tento okamžik poprvé ve svém profesním životě setkávat s pocity hrdosti a sounáležitosti, které jsou stavebními prvky jeho vědomí o tom, že je součástí instituce, která je spojována s výkonem určité profese, která má profesní etiku a stavovskou čest.

„Minimum určité cti jako je dodržování partnerských smluv, kvality služeb apod. předpokládá výkon každého zaměstnání. Přesto všechna zaměstnání nelze spojovat s pojmy povolání, profese a profesní etika, protože v mnohých se v podstatě po člověku nežadá nic jiného než běžný průměr „občanských ctností“. Výkon povolání neboli **profese** je spojen se službou klientovi, který má k příslušníkovi profesní skupiny zvláštní vztah. Není to vztah kupce a zákazníka, vztah, kde prvořadou roli hrají peníze nebo obdobné hmotné hodnoty. Jde o hodnoty, které nejsou na prodej, které nelze za žádné peníze koupit a jejichž adresátem je člověk, jeho duchovní stránka - zdraví a život. Vykonavatel profese může tak základním

¹ HOROVITZ, J., Jak získat zákazníka. 1. vyd. Management press, Ringier ČR. Praha, 1994, s. 12-13.

² HERZOGOVÁ, Z., Policejní etika. 1. vyd. Praha: Vydáno vlastním nákladem, 2003, s. 53.

způsobem hluboce ovlivnit „život“ svých klientů. Lékař má ve svých rukou psychické a tělesné zdraví člověka, advokát jeho svobodu, kněz jeho duši, policista jeho bezpečnost apod. Typickým znakem výkonu profese je určitá volnost, kterou má poskytovatel služby při své činnosti. Ta se projevuje osobní a personální odpovědností za přijatá rozhodnutí při jejím výkonu. Každý služební zákrok, každá konkrétní situace, kterou se policista zabývá, je jiná, neopakovatelná a jedinečná. Policista musí učinit v daný okamžik vlastní rozhodnutí, které má širší rámec možných řešení. Ale jen za své vlastní rozhodnutí, které učiní, je na základě zákona a profesního etického kodexu právně i morálně odpovědný. Jinak řečeno: „Tam, kde zákon detailně neřeší každou, konkrétní situaci, musí se policista řídit mravním kodexem policisty, jehož smyslem je ochrana toho nejcennějšího, co občan má - život, zdraví, svobodu, bezpečnost a občanská práva“. Existence etického kodexu je tedy typickým, prvotním a dominantním kritériem profesí, jejichž samotná podstata je nutně spjata se službou hodnotám vyšším, než jsou hodnoty ryze utilitaristické. Smyslem a posláním mravních kodexů je orientace vykonavatelů těchto profesí na službu lidem ve jménu dobra. Právě tato služba odlišuje povolání vybavené morálním kodexem od námezdního zaměstnání.“¹

„Pokud někdo vyhledá pomoc lékaře, kněze, policisty apod., vyjadřuje mu tak svou důvěru. Věří a očekává, že jeho případ bude řešen jako důvěrný a bude respektováno jeho soukromí.“² Kladnou odezvou v tomto případě je vysoká společenská prestiž profese, úcta a respekt ze strany občanů, kterou vykonavatel profese oprávněně požívá. „Policista by tedy neměl sledovat v první řadě svůj zájem osobní, ale především zájem klienta - zájem veřejný, společenský. Koordinaci zájmů veřejných a soukromých ve smyslu nadřazení obecných zájmů parciálních upravují mravní kodexy určité profese.“³

1.2.2. Vztah policejní etiky a policejní deontologie

V souvislosti s profesní etikou policie se lze setkat s pojmy „policejní etika“ i „policejní deontologie“, „výuka policejní etiky“ či „výuka policejní deontologie“, „policista jednal v duchu policejní etiky“ nebo „policista jednal na základě policejní deontologie“. Napadne nás tedy zákonitě otázka: „Co je policejní deontologie a co policejní etika a jaký vztah má policejní etika k policejní deontologii?“

---

¹ HERZOGOVÁ, Z., Základy filozofie a profesní etiky. 3. vyd. Praha: Policejní akademie ČR, 1999, s. 104-106.

² ZLÁMAL, J., Etika a policejní práce, Kriminologický sborník, 2007, 3, s. 35.

³ HERZOGOVÁ, Z., Základy filozofie a profesní etiky. 3. vyd. Praha: Policejní akademie ČR, 1999, s. 105.

Při studiu odborných textů jsem zjistil, že představy o jejich pojmu se různí. Někteří uvažují v rovině - policejní etika rovná se policejní deontologie, jiní v ní „spatřují“ oblasti, které se sice zabývají chováním policistů při výkonu své profese, ale výklad jejich obsahu pojmu je rozdílný.

J. Semrád¹ mimo jiné uvádí: „Přístup k výkladu deontologie je rozličný. Od toho, který v podstatě ztotožňuje deontologii s profesní etikou až k tomu, který chápe deontologii jako syntetickou integrativní disciplínu, která v sobě zahrnuje transformované úseky různých věd, počínaje společenskými vědami, právem, lékařskými vědami aj., které pomáhají komplexně uchopit složitý, vnitřně bohatě strukturovaný předmět badatelského zájmu. Takto je pak policejní deontologie interpretována vlastně jako bezpečnostní nebo policejní vědy a s nimi ztotožňována. Je tedy pojímána jako soubor věd. Termín deontologie není ve střední Evropě vžitý. Již Masarykův slovník z přelomu dvacátých a třicátých let první republiky v příslušném hesle konstatuje, že termín deontologie se všeobecně neujal a je omezen na frankofonní oblast. Slovo **deontologie** pochází z řeckého deon, deontos – povinnost a logos – nauka. J. Bentham zavedl termín deontologie jako „nauku o morálce“. V užším slova smyslu ji považuje za tu část etiky, která se zabývá právními, profesionálními, morálními povinnostmi, společenskými situacemi a pravidly chování vůči klientům.“

T. J. Bahounek² vymezuje policejní deontologii jako policejní profesní etiku, zabývající se speciálně chováním v policejní praxi, jejímž cílem je formulovat vědeckou metodologii cílevědomé a svobodné činnosti zaměstnance policie a vytvořit normativní předpisy s etickým obsahem, jimiž by se řídilo každodenní běžné profesní chování. Tohoto výsledku však může být dosaženo v dlouhodobém procesu, v němž bude hybnou silou výchova policisty.

Ke vztahu policejní etiky a policejní deontologie se vyjadřuje také Z. Herzogová³, která specifikuje policejní etiku jednak jako teoretickou disciplínu (vědecký výzkum, odborné diskuse, konference) a jednak jako studijní předmět (výuka na policejních školách, semináře v rámci celoživotního vzdělávání, diskuze na jednotlivých pracovištích), jejímž úkolem je zdůvodnit etické normy policejní práce, které regulují chování a rozhodování policejních subjektů v nejrůznějších situacích z hlediska žádoucího chování, tj. z hlediska toho, co společnost od policie očekává. K záměně policejní etiky za policejní deontologii uvádí: „Profesní etika policisty podobně jako jiné profesní etiky (lékaře, právníka, architekta) z ideje povinování, závaznosti, jak ji nacházíme již u stoiků a jak ji posléze rozvinulo křesťanství a zejména novověká filozofie Wolfova a Kantova. Preferování a důraz na plnění povinností, je

---

¹ BORSKÁ, I., a kol., Policejní deontologie. 1. vyd. Praha: Policejní akademie ČR, 1995, s. 5-7.

² www.cormier.cz/polet.htm.

³ HERZOGOVÁ, Z., Policejní etika. 1. vyd. Praha: Vydáno vlastním nákladem, 2003, s. 114-115.

specifickým rysem profesionálních etik. Proto též policejní etika bývá někdy uváděna jako policejní deontologie.“¹

Posledním autorem, kterého zde chci citovat, je P. Nesvadba. Ten vychází z výše uvedeného pojmu policejní etiky Z. Herzogové a dodává: „Policejní deontologie je nauka o povinnostech a správném profesním jednání příslušníků a zaměstnanců policie. Policejní deontologie je pojem širším než policejní etika, neboť se zabývá právními, profesionálními a samozřejmě i etickými povinnostmi, společenskými situacemi a pravidly chování vůči občanům i policistů mezi sebou a formuluje závazné požadavky na chování a konání policisty ve výkonu služby i v osobním životě. Policejní etika je chápána a vyučována na bázi etické deontologie. Jakoukoli profesní deontologií se rozumí více méně úplný výčet žádoucích mravních norem a povinností, tedy jako kodex žádoucího skupinového chování. Pro policejní etiku to konkrétně znamená, že je pak pěstována jako pouhý apel nadřízených na určitou, konkrétní podobu jeho vnějšího chování a jednání. Dovolím si tvrdit, že právě dlouhodobé úzce deontologické pojmání policejní etiky má za následek, že policejní management i řadoví policisté ji chápou jako instrumentária předem daných a hotových algoritmů chování.“²

1.3. Etický kodex Policie České republiky

„Policie v demokratických společnostech nejen udržuje demokratické hodnoty, ale sama je i vyznává. Všeobecně společnost akceptuje a podporuje vykonávání policejních legálních oprávnění do té doby, kdy považuje způsoby vykonávání policejní práce za akceptovatelné z etického hlediska a v zájmu demokratických hodnot. Proto jednání policisty musí být vždy nejen zákonné, ale též přiměřené dané situaci. Za těchto podmínek může policie očekávat od společnosti důvěru a podporu při plnění svého poslání.“³

Až do 60. let 20. století fungoval tzv. **klasický model policejní práce**, v němž aspekt etických norem nehrál žádnou významnější roli. Policie si priority své činnosti určovala sama, mezi její priority patřilo zejména vyšetřování závažných kriminálních činů, výkonnost byla hodnocena dle rychlosti zadržení jejich pachatelů apod. Tento centralistický a v podstatě vojenský model začal na konci 60. let v západních demokratických státech narážet na některé nové okolnosti, kdy dosavadní metody práce policie se začínají ukazovat jako neefektivní.

¹ BORSKÁ, I., a kol., Policejní deontologie. 1. vyd. Praha: Policejní akademie ČR, 1995, s. 113.

² NESVADBA, P., Nad východisky a cíli policejní etiky, Policiista, 2007, 7, s. 18.

³ DUFKOVÁ, I., ZLÁMAL, J., Policie a profesní etika. Praha: Střední policejní škola MV v Praze, Středisko pro výchovu k lidským právům a profesní etiku, 2005, s. 14.

Západoevropské státy začaly proto v 70. letech prosazovat **nový model policejní práce**. Tento model vyžadoval nejen novou policejní taktiku, ale i nové organizační přístupy. Díky užší spolupráci s veřejností dochází z její strany i většímu podílu na kontrole práce policie, neklade se důraz na represii, ale na prevenci, kvalita práce je hodnocena z hlediska kvality a ne kvantity atd. V zemích střední a východní Evropy dochází k této situaci až pádu totalitních režimů na konci 80. let 20. století. Změny, které na Západě krystalizovaly po mnoho desetiletí, ve státech bývalého socialistického bloku proběhly v průběhu několika málo let. Proto u značné části veřejnosti přezívá podezření, že policie je výrazně nadřazený, výrazně privilegovaný a v podstatě výlučně represivní orgán, sloužící politickému režimu. Změnit tento postoj vyžaduje mnoho – jak od občana, tak od každého policisty. Z toho vyplývají požadavky na vysokou profesionalitu policisty. Tím se nemyslí jen to, aby policista splňoval vysoká kritéria své odbornosti, ale celý komplex požadavků na schopnosti a dovednosti policisty, který zahrnuje mimo jiné i vysokou úroveň zodpovědnosti při posuzování morálních situací.

„Málokteré jiné povolání vyžaduje v takové míře morální hodnocení, rozhodování a přináší tolik dilemat jako policejní profese ve státě, kde existuje myšlenková a morální pluralita. Jedná se o profesi velmi specifickou, v rámci které jsou na policistu kladeny mnohem větší nároky a požadavky než na zaměstnance jiných profesí. Obtížně by se našla taková profese, která by byla pod tak přísným úhlem pohledu a kritiky veřejnosti, jako je profese policejní. V každé situaci, do které se policista dostává, musí zapojit vlastní úsudek, který je ovlivněn vztahem konkrétního policisty k etickým normám a zásadám.“¹

Zásady a principy výkonu policejní profese jsou uvedeny v Etickém kodexu Policie České republiky. Jeho vzniku předcházelo přijetí několika právních dokumentů, jejichž obsahem jsou etické aspekty policejní profese současnosti.

„Mezi nejdůležitější právní dokumenty, které uplatňují a stanovují základní pravidla chování policistů, patří **Úmluva o ochraně lidských práv a svobod** ze dne 4. 11. 1950, která vstoupila v platnost 3. 9. 1953. Česká republika k ní přistoupila dne 21. 2. 1991 v Madridu, přičemž vstoupila v platnost dne 18. 3. 1992. Tento právní dokument je prvním mezinárodním instrumentem v oblasti lidských práv usilujícím o ochranu občanských a politických práv ve vnitrostátní praxi států, které jsou smluvními stranami Úmluvy. Úmluva vymezuje a upravuje základní práva a svobody, které by dle ní měly být základem míru a spravedlnosti ve světě a zárukou účinné politické demokracie. Mezi uvedená práva patří: právo na život, zákaz

---

¹ FRYŠTÁK, M., Kodex policejní etiky, Kriminálnístika, 2004, 1, s. 42-50.

mučení, zákaz otroctví a nucených prací, právo na svobodu a bezpečnost, zákaz trestu bez zákona a zákaz diskriminace.

S předchozí Úmluvou bezprostředně souvisí **Evropská úmluva o zabránění mučení a nelidskému zacházení či ponižujícímu zacházení nebo trestání** ze dne 26. 11. 1987. Česká republika k ní přistoupila dne 23. 1. 1992 ve Štrasburku a vstoupila v platnost 1. 1. 1996. Evropská úmluva se plně odvolává na čl. 3 Úmluvy, který stanoví, že nikdo nesmí být mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestu. Podstatou je, že je stanoven mechanismus působící ve vztahu k osobám, které se považují za poškozené v důsledku porušení zmiňovaného čl. 3 a že je zřízen Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému zacházení či ponižujícímu zacházení nebo trestání. Ten prostřednictvím návštěv zjišťuje, jak je zacházeno s osobami zbavenými svobody, s cílem posílit v případě nezbytnosti ochranu těchto osob právě před nelidským či ponižujícím zacházením nebo trestáním.

První faktický pokus o přijetí kodexu policejní etiky představuje **Deklarace o policii** přijatá rezolucí Rady Evropy č. 690/1979, která formuluje etické povinnosti policistů v demokratické části Evropy. Tato Deklarace byla pramenem a zdrojem pro odpovědi týkající se policejní etiky v řadě demokratických států a dle ní je policista povinen plnit úkoly, které mu ukládá zákon. Má chránit své spoluobčany před násilím a jinými nezákonnostmi, které vymezuje zákon. Musí být bezúhonný, neúplatný a musí svou práci vykonávat důstojně. Nesmí podlehnout korupci a uposlechnout rozkazu, který není v souladu se zákonem, případně na to upozornit nadřízeného. Osobně policista odpovídá za svá nesprávná rozhodnutí, k nimž dal příkaz a která jsou v rozporu se zákonem. Policista, který se řídí ustanovením této Deklarace má právo na aktivní morální i faktickou podporu společnosti, které slouží.

Dalším dokumentem, který se bezprostředně věnuje otázce policejní etiky, je **Etický kodex policisty**. Byl vypracován výkonným výborem International Association of Chiefs of Police během 96. výročí konference, která se konala v Louisville 17. 10. 1989 v USA. Jeho podstatou je, že všichni policisté si musejí být vědomi morální odpovědnosti, která je dána jejich postavením. Jejich chování, jednání a vystupování musí být v duchu nejvyšších morálních kritérií a zásad policejní práce. Je kladen důraz nejen na ochranu života, zdraví, bezpečnosti, majetku, občanských práv a důstojnosti občanů, ale také na porozumění, úctu, zdvořilost policejního jednání či přiměřenost policejního zákroku. Do popředí zájmu se dostávají osobnostní kvality policisty, bezúhonnost, profesionální růst a chování mimo službu.

Od roku 1989, kdy dochází k demokratizaci společnosti ve střední a východní Evropě, začala Rada Evropy zintenzivňovat kroky směřující k vytyčení programových cílů reformy veřejné správy, která zahrnuje i reformu policie. Začalo se intenzivně diskutovat o roli policie v demokratické společnosti a o otázkách policejní etiky. Diskuze vyvrcholila přijetím **Evropského kodexu policejní etiky**, který byl přijat jako doporučení Rady Evropy č. 10/2001. Za prvořadý úkol policie, vyplývající z tohoto dokumentu, je zajištění veřejného pořádku, práva a řádu ve společnosti, při němž musí policie respektovat i chránit individuální základní lidská práva a svobody, které jsou dány Úmluvou. Vhodný výběr potencionálních policistů musí být založen na objektivních kritériích, jako jsou kvalifikace, profesní a životní zkušenosti. Od policisty se očekává, že bude schopen zdravého úsudku, nadán řídicími a organizačními schopnostmi a bude mít porozumění pro sociální, kulturní a společenské problémy. Evropský kodex obsahuje další kritéria policejní profese a měl fungovat jako určité vodítko vnitrostátních zákonodárství při úpravě dané problematiky.“¹

Diskuse o nezbytnosti Etického kodexu Policie České republiky začaly roku 1997. První návrhy se však objevily až o 4 roky později, kdy se česká policie zapojila do projektu Phare a začala spolupracovat s kolegy z Holandska. Byl zpracován první projekt s návrhem na etický kodex. Vznikl tým odborníků, v němž se sešli pracovníci policie, Ministerstva vnitra České republiky i nevládních organizací, např. Českého helsinského výboru. Jako vzor posloužil etický kodex britské královské jízdni policie. Při přípravě návrhu vycházeli odborníci také z výsledků výzkumu veřejného mínění v roce 2004 a z fungujícího „Evropského kodexu policejní etiky“. V dubnu 2004 byl návrh předán k připomínkovému řízení samotným policistům, různým odborníkům i nevládním organizacím. V listopadu pak vznikla konečná verze dokumentu. Etický kodex Policie České republiky byl přijat a vydán rozkazem policejního prezidenta č. 1 ze dne 21. 1. 2005. Má 1,5 stránky textu a dalších 1,5 stránky výkladu některých pojmů.² Je určen policistům i veřejnosti.

Smyslem Etického kodexu Policie ČR samozřejmě není, definovat všechny pravděpodobné situace, v nichž se může při výkonu služby octnout každý jednotlivý policista, a podat vyčerpávající řešení jejich morálních a mravních aspektů, nýbrž formuluje nejobecnější mravní principy, hodnoty a cíle, jimiž se řídí Policie ČR s primárním cílem seznámit policisty jednoznačně s tím, jaké morální a mravní nároky jsou na něj kladeny a co od něho tedy Policie ČR i společnost očekávají, aby tím mohl poměřovat každou jednotlivou situaci i každou obecnou maximu svého chování a jednání. Proto je nesmírně důležité, aby etické požadavky, kladené na policejní práci, byly jednak přesvědčivé (tzn. založené na

¹ FRYŠTÁK, M., Kodex policejní etiky, Kriminallistika, 2004, 1, s. 42-50.

² Příloha č. 1.

rozumové a ospravedlnitelné argumentaci, korespondující s legitimními zájmy společnosti) a jednak jasné a srozumitelné (aby všichni policisté chápali, co se od nich očekává). V neposlední řadě je důležité, aby chování a jednání policistů podle přijatých norem bylo posuzováno co možná nejvíc jednotně (nesmějí existovat neodůvodněné výjimky).

1.4. Dílčí závěr

Policejní etika patří mezi aplikované profesní etiky. Má interdisciplinární charakter, protože vychází a využívá poznatky z dalších vědních disciplín jako je právo, psychologie, filozofie, fyziologie, ekologie apod. Policejní etika je souborem norem, které upravují chování a vystupování policistů vůči občanům i vůči sobě samým.

Pojem policejní etika je spojován v souvislosti se službou občanovi v demokratickém, právním státě. V totalitním společenském zřízení není ve výkonu služby policie kladen důraz na etické jednání jejich příslušníků a policie je zejména prostředkem k udržení stávajícího politického systému. Autorita policie je budována na základě strachu z perzekuce, zatímco v demokracii policie získává autoritu veřejnosti prostřednictvím důvěry a úcty, která vyplývá z etických principů a zásad policejní práce, které jsou právně či jiným způsobem kodifikovány a také ze strany policistů akceptovány a dodržovány.

2. Policejní etika v praxi

V demokratické společnosti pro zajištění a plnění úkolů policie má klíčový význam **vztah veřejnosti a policie**. Tam, kde panuje ze strany občanů a společnosti nedůvěra, nemůže policie počítat s pomocí a podporou veřejnosti. Spolupráce je založena na dlouhodobé důvěře a nevzniká ze dne na den. Budování kladného obrazu policie v očích veřejnosti a její prestiže je proces dlouhodobý, naopak k její ztrátě může dojít na základě jediné negativní zkušenosti občana s výkonem policejní profese. To musí mít příslušníci policie při jednání s občany denně na paměti a chovat se a vystupovat nejen dle právních norem, ze kterých vyplývají jejich úkoly, kompetence, práva a povinnosti, ale též dle etických norem policejní profese, které jsou součástí interních předpisů. Nestačí, aby etické normy byly pouze součástí služebních předpisů, ale **etické chování policistů musí být faktické**, které je ze strany jejich nadřízených vyžadováno, posilováno a kontrolováno. Pracovní výsledky by neměli hodnoceny na základě kvantity zadržených pachatelů trestných činů či přestupků, ale na základě kvality policejní práce. Vedoucí pracovník by měl brát v potaz to, jak se policista chová a vystupuje při jednání s občany či kolegy, ale také v době mimo službu, na jehož základě si občan spojuje činnost a ráz celé policie. Každé pochybení ze strany policisty by nemělo být přehlíženo, ale naopak na základě osobní odpovědnosti řešeno a napraveno.

2.1. Etické aspekty policejní profese a jejich kodifikace

Výkon policejní profese každodenně klade na osobu policisty mimořádné nároky. Nejen po stránce fyzické a psychické, ale také po stránce morální. Policista jako představitel profese, která chrání zákon, by měl být ve svém jednání a chování příkladem pro ostatní spoluobčany. Jeho **vystupování musí být za každé situace profesionální**. To znamená, že musí jednat dle určitých požadavků, které jsou při výkonu profese na něj kladeny a očekávány. Bez ohledu na různé okolnosti případu, jeho sympatie k osobě, se kterou jedná, jeho osobní, rodinné či pracovní problémy atd. Výkon povolání policistovi v tomto směru přináší spoustu morálních dilemat, které musí často během okamžiku vyřešit a za které nese osobní odpovědnost. Aby činil v tomto ohledu správná rozhodnutí, je podmíněno osobnostními vlastnostmi, které by se měli shodovat s etickými aspekty, které výkon policejní profese v demokratické a právním státě vyžaduje a které jsou obsahem právních či interních předpisů upravujících činnost příslušníků Policie České republiky. Mezi právní a interní normy Policie České republiky, které primárně obsahují a určují etické aspekty policejní profese, patří Etický kodex Policie

České republiky, zákon o Policii České republiky a dále zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

Etické požadavky na osobu policisty a vzory profesního chování policisty stanovuje zejména Etický kodex Policie České republiky¹. Zdůrazňuje, jaké vlastnosti by policista měl mít, jaké jsou principy policejní práce, jakým způsobem má s veřejností jednat a také upravuje jeho žádoucí chování mimo službu. Ukládá, aby policista byl nestranný, odpovědný, ohleduplný, spravedlivý a bezúhonný. Stanovuje policistovi, aby prosazoval zákon přiměřenými prostředky, choval se důstojně a důvěryhodně, jednal s každým občanem slušně, korektně, s porozuměním a respektoval jeho důstojnost bez ohledu na jeho příslušnost ke kulturním, hodnotovým či jiným menšinám. Zavazuje policistu v souvislosti s používáním donucovacích prostředků a při omezení osobní svobody občana postupovat v souladu se zákonem, nezacházet s osobou, proti níž je zákrok veden, ponižujícím způsobem, krutě a nehumánně. Dále hovoří o povinnosti policisty zachovávat mlčenlivost, odmítat jakékoli korupční jednání či jednání, které by mohlo být hodnoceno jako střet zájmů. Upravuje též vztahy mezi policisty navzájem tak, aby jednali kolegiálně a slušně na základě vzájemné úcty, korektního jednání a netolerovali trestnou nebo jinou protiprávní činnost kolegů či nadřízených a poukazuje na osobní odpovědnost za svou morální úroveň i profesionální výkon.

Zákon č. 283/1993 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, § 6 odst. 1 stanovuje povinnosti policisty takto: „Při provádění služebních zákroků a služebních úkonů je policista povinen dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní a nepřipustit, aby osobám v souvislosti s touto činností vznikla bezdůvodná újma a případný zásah do jejich práv a svobod překročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného služebním zákrokem nebo služebním úkonem.“

§ 6 odst. 2 stanovuje policistovi povinnost, aby při služebním zákroku a služebním úkonu, který je spojen se zásahem do práv nebo svobod osob poučit je o jejich právech, pokud to povaha a okolnosti služebního zákroku nebo služebního úkonu dovolují. V opačném případě je poučí dodatečně.

V § 7 odst. 1 zákon stanovuje policistovi ve službě postup v rámci zákona při páchání trestného činu či přestupku anebo při důvodném podezření z jejich páchání a v odst. 2 postup policisty, pokud je mimo službu.

---

¹ Příloha č. 1.

Dle § 9 je policista povinen při provádění služebního zákroku, pokud to povaha a okolnosti zákroku dovolují, použít výzvy. § 10 stanovuje policistovi povinnost a podmínky prokazování příslušnosti k Policii České republiky.

V ustanoveních § 38, § 39, § 39a, § 40 a § 41 téhož zákona jsou upraveny podmínky použití donucovacích prostředků a zbraně policistou nejen tak, aby jejich použitím policista dosáhl (v mezích zákona) účelu zákroku, ale i to, aby byl zákrok přiměřený a co nejvíce šetrný ke zdraví a životu toho, kdo zákon „hrubým způsobem“ porušuje.

V § 43 a § 44 zákon o Policii České republiky upravuje povinnost policisty či policejního útvaru poskytnout komukoli, kdo o to požádá, pomoc a v § 52 ukládá policistovi povinnost zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, se kterými se seznámil při plnění úkolů policie nebo v souvislosti s nimi. Nejen pokud je to v zájmu plnění úkolů policie, ale i pokud je to v zájmu občana.

Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů v § 13 odst. 1 stanovuje základní předpoklady, které musí občan splňovat, aby mohl být přijat do služebního poměru. Občan z hlediska morálních kvalit tohoto zákona musí být bezúhonný a osobnostně způsobilý, nesmí být členem politické strany nebo politického hnutí a nesmí vykonávat živnostenskou nebo jinou výdělečnou činnost či být členem řídicích nebo kontrolních orgánů právnických osob, které vykonávají podnikatelskou činnost. § 13 a § 14 upravují podmínku bezúhonnosti občana a jeho osobnostní způsobilost.

§ 45 odst. 1 zakotvuje základní povinnosti příslušníka policejního sboru v České republice. Klade důraz na dodržování služební kázně, mlčenlivosti a stanoví, jakého jednání se má policista zdržet, aby nedošlo k ohrožení důvěry policie. Ukládá povinnost policistovi, aby dodržoval pravidla služební zdvořilosti, vykonával službu tak, aby nebyla ovlivňována jeho politickým, náboženským nebo jiným přesvědčením a chovat se a jednat i v době mimo službu tak, aby neohrozil dobrou pověst bezpečnostního sboru. Obsahuje také povinnosti, které do platnosti tohoto zákona dosavadní právní úprava neobsahovala. Je to zejména povinnost příslušníka soustavně si udržovat a prohlubovat odbornou kvalifikaci, která je potřebná pro výkon zastávaného služebního místa.

Z hlediska zásad dodržování etických a morálních pravidel policistů ukládá § 45 odst. 2 vedoucím pracovníkům povinnost hodnotit výkon podřízených pracovníků, zabezpečovat, aby byli podřízení náležitě vyškoleni a vycvičeni, oceňoval příkladné plnění služebních povinností, vyvozoval důsledky z porušení služebních povinností a přijímal podněty k odstranění závad a nedostatků, které ohrožují nebo ztěžují výkon služby.

V § 46 odst. 1 je definován pojem služební kázně, která spočívá v nestanném, řádné a svědomitém plnění služebních povinností, které ukládá zákon, rozkazy a interní předpisy Policie České republiky. Podle odst. 2 je policista povinen upozornit nadřízeného, že jeho rozkaz je v rozporu s právním předpisem, je však povinen jej splnit. Rozkaz nesmí splnit pouze v tom případě, že by jeho splněním zřejmě spáchal trestný čin.

Omezení práv příslušníků policie ve smyslu členství v politických stranách, odborových organizacích, řídicích či kontrolních orgánech právnických osob, které provozují podnikatelskou činnost a omezení jiné výdělečné činnosti ukládá § 47 a § 48. Účelem je zamezit střetu osobních a služebních zájmů a zachovat čest a důstojnost policisty v očích občanů.

Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů, stanovuje také podmínky výkonu služby. § 77 ukládá povinnosti v oblasti péče o příslušníky policie, které upravují i pracovní vztahy mezi nimi. Zajišťují rovného zacházení s příslušníky, aby nedocházelo k ponižování lidské důstojnosti policisty, k jeho diskriminaci z jakéhokoli důvodu, obtěžování, včetně sexuálního apod.

V § 92 jsou stanoveny práva a povinnosti, týkající se bezpečnosti práce a ochrany zdraví policisty, které mimo jiné zakazují požívání alkoholu nebo jiných návykových látek ve služebnách, v době služby i mimo ni, nenastupovat pod jejich vlivem do služby a nekouřit na služebnách.

§ 93 až § 97 ukládá povinnosti bezpečnostnímu sboru i policistovi v otázce předcházení škod či jejich náhrad. Bezpečnostní sbor je povinen zajišťovat policistovi potřebné podmínky k výkonu služby tak, aby nedocházelo ke škodám. Policista je povinen vykonávat službu tak, aby ke škodám nedocházelo. Pokud ke škodě dojde, nese za ni odpovědnost spojenou s náhradou škody policejnímu sboru.

Povinnostmi a právy účastníka v řízení se zabývá § 174, který ukládá policistovi povinnost postupovat tak, aby nestěžoval a neprotahoval řízení.

Z povinností policisty daných mu zákony a profesními předpisy lze odvodit **etické aspekty policejní profese**, kterými by se měl řídit její výkon. Jsou to:

- zákonnost, spravedlnost, čest, pravda, důstojnost, nestrannost, úcta a respekt,
- přiměřenost, objektivita, humanita, slušnost, takt, zdvořilost, ochota, porozumění a soucit,
- ohleduplnost, korektnost, obětavost, svědomitost, sebekontrola a zodpovědnost,
- diskrétnost, kolegialita, zásadovost, netolerance k porušování zákona a bezúhonnost.

2.2. Příklady porušení etického kodexu policistou, jeho příčiny a důsledky

Samotná existence morálních a právních norem, které dávají rámeček policejní profese, nezaručí, že nebude docházet k jejich porušení. I když v dodržování stanovených pravidel a vzorů chování by policista měl být pro ostatní spoluobčany příkladem, tak bohužel i v případě „ochránců zákona“ se poměrně často setkáváme s opačnými případy. **Porušování etických norem se samozřejmě v mnoha případech překrývá s porušováním zákona.**

K porušování etického kodexu policisty můžeme docházet přímo ve výkonu služby nebo mimo službu. Ve výkonu služby se nejčastěji jedná o korupční jednání, použití nepřiměřené síly při zákroku, nevhodné chování, jednání a vystupování policistů na veřejnosti a páchání přestupků v souvislosti s řízením motorového vozidla. Mimo službu je také nejčastějším proviněním páchání přestupků nebo i trestných činů v souvislosti s řízením motorového vozidla.

„Korupčního jednání v širším slova smyslu lze rozdělit přibližně do pěti větších skupin podle motivace:

- 1) **Nezákonné aktivity policistů při účelově nepravdivém šetření skutečných či fingoovaných dopravních nehod a vloupání do bytů i nebytových prostor za účelem majetkové účasti na neoprávněně vylákaném plnění pojišťovny.**
- 2) **Vyžadování a přijímání různých plnění v souvislosti s prováděním správních úkonů a vydáváním správních rozhodnutí:**
  - Občan má právní nárok na vydání požadovaného rozhodnutí, ale chce např. zkrátit obvyklou čekací dobu nebo získat jinou výhodu.
  - Vydání požadovaného rozhodnutí občanovi je zákonem ponecháno do určité míry na správním uvážení policisty, který plní úkol správního orgánu.
  - Občan nemá na vydání požadovaného správního rozhodnutí nárok, takové správní rozhodnutí tedy vydáno být nesmí.
- 3) **Trestné činy v souvislosti s prováděním dozoru nad silničním provozem:**
  - Policista uloží pokutu v určité výši, občan tuto výši zaplatí, ale policista mu nevydá pokutové bloky a peníze použije pro svoji potřebu.
  - Pokud policista hrozí vysokou sankcí a namísto toho „se spokojí“ s nižší částkou, kterou použije pro svoji potřebu.¹

---

¹ Příloha č. 2.

- 4) **Obchod policistů s informacemi** z probíhajícího trestního řízení a z policejních informačních systémů. Obchodování policistů s informacemi má značné množství variací, z nichž nejtypičtější jsou tyto:
- Policista poskytuje z různých důvodů bez právního důvodu údaje z policejních informačních systémů o osobách a věcech.
  - Policista informuje osobu, která hodlá spáchat trestný čin, o optimálním místě, čase a způsobu jeho spáchání tak, aby bylo minimalizováno nebezpečí jejího odhalení.
  - Policista informuje osobu o tom, že jsou proti ní prováděny skrytě úkony trestního řízení a o tom, jak se má chovat, aby odhalení jejího trestného činu bylo ztíženo nebo zmařeno.
- 5) Snad nejzávažnější a společensky nejnebezpečnější trestnou činností policistů a současně jen velmi obtížně a zatím spíše nahodile odhalovanou je **tzv. kupčení s beztrestností**, kterého se mohou dopouštět zejména kriminalisté a vyšetřovatelé. Tato kriminalita má zejména tyto tři formy:
- Policista se dozví o tom, že určitá osoba spáchala trestný čin. Namísto toho, aby zahájil úkony trestního řízení či trestní stíhání, požaduje od pachatele různá plnění.
  - Policista nařkne některou osobu, která není pachatelem trestného činu, že proti ní zahájí trestní stíhání a požaduje plnění za to, že tak neučiní.
  - Za určitý poplatek je účelově vedeno trestní řízení tak, aby „klient“ zůstal beztrestný.“¹

„Problém korupce nepostihuje pouze policii, ale celou společnost. Je to celosvětový problém, který se vyskytuje v politice, v hospodářství i ve státní správě a samosprávě. Boj proti korupci je dlouhodobým procesem vyžadujícím spolupráci všech složek veřejné správy, a to v oblasti prevence, zprůhlednění procesů i postihu. Proto byla dne 25. října 2006 usnesením vlády České republiky č. 1199 schválena **Strategie vlády v boji proti korupci** na období let 2006 až 2011. Boj s korupcí je postaven na třech základních pilířích: prevenci, průhlednosti a postihu. Na základě Strategie vlády v boji proti korupci na období let 2006 až 2011 byl v srpnu 2007 spuštěn pilotní provoz **centrální protikorupční linky 199**, v březnu 2008 byl zahájen dlouhodobý provoz.“²

Na rozdíl od korupce nemusí být **nepřiměřené užití síly při zákroku policistou** vždy trestným činem. Použití síly je Policií České republiky dle podmínek stanovených § 38 a § 39 zákona č. 283/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, povoleno. Policista se rozhoduje pro použití donucovacího prostředku zcela jednoznačně po zvážení toho, který z nich je nezbytně

¹ SALVET, L., Korupce v policii, Policista, 2008, 7, příloha, s. 1-2.

² www.mvcr.cz.

nutný k překonání odporu osoby, která se dopouští protiprávního jednání. Musí naplnit paragraf 38 odst. 5, kdy je povinen dbát, aby nezpůsobil osobě újmu zřejmě nepřiměřenou povaze a nebezpečnosti jejího protiprávního jednání! V paragrafu 39 odst. 5 je dále stanovena povinnost dbát opatrnosti a co nejvíce šetřit život osoby, proti níž zákrok směřuje. V souběhu s použitím tzv. „donucovacích prostředků“ je policista povinen dle § 6 uvedeného zákona nepřipustit, aby osobám v souvislosti se zákrokem vznikla bezdůvodná újma a případný zásah do jejich práv a svobod nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného služebním zákrokem nebo služebním úkonem a poučit tyto osoby o jejich právech. Policista by měl tedy volit použití síly jako nejkrajnější možné řešení a vždy s ohledem na přiměřenost zákroku. V případě, že se tak nestane, může dojít k:

1. **Nevhodné užití síly policií.** To je situace, kdy síly (s nevelkou intenzitou) je použito v případech, kdy její užití není nezbytné a konflikt by bylo možné vyřešit bez použití síly. Příčinou je nejčastěji unáhlené rozhodnutí, nedostatečný výcvik či zkušenosti, nízká profesionalita. Chybí vědomý záměr zneužít pravomoc veřejného činitele a nedojde k vážnějšímu poranění občana.
2. **Nepřiměřené užití síly policií.** Tady je síla použita v situaci, která k použití síly opravňuje, ale zvolená intenzita síly či délka jejího trvání jsou vyšší než nezbytně nutné! Stále zde chybí vědomý záměr zneužít pravomoc veřejného činitele, avšak hrozí nebezpečí vážnějšího poranění občana.
3. **Policejní násilí (brutalita).** Situace, kdy policista vědomě a se záměrem používá sílu v rozporu se zákonem.

Nevhodné chování, jednání a vystupování policistů na veřejnosti a páchaní přestupků v souvislosti s řízením motorového vozidla má oproti korupci menší stupeň nebezpečnosti pro společnost, ale z hlediska negativního dopadu na hodnocení kvalitu práce policie, se korupci vyrovná.

Nevhodné chování, jednání a vystupování je kázeňským přestupkem, neboť § 46 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., ve znění pozdějších předpisů, stanovuje: „Služební kázeň spočívá v nestranném, řádném a svědomitém plnění služebních povinností příslušníka, které pro něj vyplývají z právních předpisů, služebních předpisů a rozkazů.“

Typický příkladem nevhodného chování, jednání a vystupování policistů na veřejnosti je, že policista nedodrží pravidla slušného chování, kouří, jí, vykonává službu bez předepsaných oděvních či výstrojních součástí, je neupraného zevnějšku nebo dokonce spí.¹

Přestupků v souvislosti s řízením motorového vozidla se policisté dopouštějí ve velkém rozsahu jak ve službě, tak mimo ni. Jedná se o přestupky od nesprávného parkování², přes neoprávněné používání světelného a zvukového výstražného zařízení až po řízení vozidla pod vlivem alkoholu. Řízení vozidla pod vlivem alkoholu může být dokonce trestným činem „ohrožení pod vlivem návykové látky“ dle § 201 zákona č. 140/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Příčin, proč dochází k porušování norem Etického kodexu Policie České republiky, je celá řada. Osobně spatřuji problém uvnitř Policie České republiky a také v morálním stavu společnosti České republiky, který se samozřejmě odráží i do morálního profilu či hodnotové orientace některých příslušníků policejního sboru. Zejména těch služebně mladších. „Současný mladý člověk je zaměřen na volný čas, zábavu, cestování, život plný, událostí a změn, kterému nezáleží na zaměstnání. Jeho cílem je svobodný život bez závazků, „užívat“ si a „neláme si hlavu“ náročnějšími životními situacemi.“³ To se pak samozřejmě musí projevit a dle mé osobní zkušenosti také projevuje v přístupu k policejní práci. S touto problematikou úzce souvisí současná situace v personálním stavu Policie České republiky, kdy se neprovádí výběr uchazečů o profesi policisty, ale jejich nábor. Často bez ohledu na jejich osobnostní kvality.

„Dalším jevem v souvislosti s personálním a morálním současné policie je to, že od poloviny devadesátých let ztratila střední vrstvu vzdělaných, výkonných a vysoce profesionálních policistů, kteří odcházeli za mnohem lépe placenou prací do civilního sektoru, kde byly plně využívány jejich zkušenosti (prokuratura, banky, spořitelny, poradenství, civilní bezpečnostní služby apod.). Někteří policisté byli nuceni ukončit služební poměr s ohledem na svou předchozí služební činnost v době před rokem 1990. Nové policisty tak seznamovali s prací policie buď méně zkušené policisté sloužící pouze několik let, nebo policisté, kteří jak služebně, tak i morálně k tomu neměli všechny potřebné předpoklady a tak došlo k citelnému poklesu právního vědomí, profesionality a profesní cti policistů.

Dále transformace policie v první polovině devadesátých let zaznamenala ztrátu sociálního zázemí policistů. Před rokem 1990, zejména počátkem osmdesátých let, bylo toto zázemí ve srovnání s jinými profesními skupinami na velmi dobré úrovni. V současnosti bytová

---

¹ Příloha č. 3.

² Příloha č. 4.

³ VALIŠOVÁ, A., a kol., Autorita ve výchově. Praha: Univerzita Karlova v Praze – nakladatelství Karolinum, 1999. s. 80-81.

výstavba pro policisty již neexistuje, rekreační a zdravotnická zařízení byla podstatně zredukována a jakýkoli nadstandard oproti jiným profesním skupinám zmizel. Neustálé reorganizace otrásají kariérní jistotou, nikdo neví, co bude za dva, za tři roky. Z policisty, který měl za socialismu relativně vysoký sociální statut, což přispívalo k tomu, aby se mohl věnovat naplno své práci bez existenčních starostí, který měl předpoklady pro založení rodiny a vytvoření si tolik potřebného rodinného zázemí, který si své práce vážil a nechtěl o ni přijít, se stal někdo, jemuž společnost někdy dává najevo, že je spíše na obtíž a jehož sociální jistoty jsou stěží na úrovni zaměstnanců v pracovním poměru. Nelze se proto divit, že někteří policisté se nedokázali s novou sociální situací vyrovnat a snaží si např. korupčním jednáním přilepšit.

I pesimisté uznávají, že období transformace způsobilo velkou personální mobilitu, která kromě očisty od těch, kteří se zkompromitovali v minulém režimu, znamenala také hromadný příliv nových policistů, kteří nezískali dostatečnou morální ani profesní úroveň pro zvládnutí svého povolání. Toto období však vnímají jako nepodařený pokus vytvořit novou instituci demokratického státu, jejímž prvořadým úkolem není represe, ale služba veřejnosti. U policie se zachovaly stereotypy, mezi které patří i korupční jednání vedoucích funkcionářů. Změnu vystupování policistů, obecně pokleslé mravy a jejich nízké právní vědomí po roce 1989 nepřipisují jen na účet špatné personální politiky, ale také neschopnosti vedení policie přizpůsobit se změně poslání policie v demokratické společnosti. Podle jejich názoru byly hlavní morální škody napáchány již začátkem devadesátých let, kdy docházelo k rozprodávání majetku policie. Za podivných okolností měnily své majitele rekreační objekty, budovy, byty, motorová vozidla a další majetek policie. Řadoví policisté nemohli nevidět, že největší prospěch z toho mají někteří vedoucí funkcionáři.

Navíc byly postupně oslabovány prvky kontroly, došlo ke zrušení federální inspekce ministra vnitra, vojenské prokuratury a vojenského soudnictví. Následně nově zřízená inspekce ministra vnitra se potýkala s vlastními personálními problémy, čímž se vytvářelo prostředí beztrestnosti pro nové zbohatlíky. Možnosti kontroly odhalovat korupční chování byly směšně malé. I minimální inteligence stačí na to, aby policista zpravidla nekvalifikovanou kontrolu přelstil.

Velitelé na všech stupních řízení korupční jednání programově a velkoryse přehlíželi, neoznámovali je a nepostihovali. Obávali se zbytečného upozornění na nedostatky a vše se snažili „bezkonfliktně vyřešit“ na svém pracovišti. I v současné době přežívá názor, že za protiprávní jednání podřízených odpovídá jejich nadřízený, případně ředitel útvaru, a to i tehdy, když je vlastním šetřením odhalil nebo k odhalení poskytl součinnost. V důsledku

toho je nechuť služebních funkcionářů oznamovat trestní jednání svých podřízených částečně pochopitelná, byť právně ani morálně neospravedlnitelná.“¹

Dalším faktorem porušování hodnot a norem policisty není jen to, že by do řad policie vstupovali morálně slabí nebo úplně zkažení jedinci; spíše funguje **sociální nápodoba**. Každý policista si buduje svoji „morální kariéru“, v jejímž rámci systematicky přecházejí jednotlivými stupni racionalizace a odůvodňování stále vážnějších porušení etických i zákonných norem. Překonání první a základní morální krize je důležitým předpokladem pro lehčí odůvodňování dalšího neetického chování. Chování v minulosti slouží jako pravidlo nové „etické normy“, neboť pro uspokojení vlastního svědomí se policista snaží sám sobě odůvodnit své chování. Jinými slovy: „Policista může od relativně malých porušení etiky či zákona přejít k vážným neetickým a nezákonným aktivitám, bez toho aniž by se byť na chvíli zamyslel nad morálností svého činu; teprve tehdy, když jsou důsledky činu viditelně významné, si uvědomí, co vlastně udělal (nebo podporoval)!“

V neposlední řadě příčinou porušování etických zásad je **tzv. princip negativní loajality**:

- Setkávají-li se policisté jako přátelé i mimo výkon služby, je větší riziko, že budou tolerovat nesprávné chování svých kolegů, včetně zakrývání stop jejich trestné činnosti.
- Věří-li nebo vědí-li policisté, že určité přestupky a trestné činy stejně nebudou nikdy zaregistrovány a řešeny, je větší riziko, že se je časem dopustí.
- Porušil-li policista byť jedinkrát určitou normu nebo pravidlo, často musí mlčet o přestupcích svých kolegů, a to i tehdy, jsou-li mnohem závažnější.
- I když policista nesouhlasí s chováním a jednáním svých kolegů a zavrhuje je, často se rozhodne je tolerovat a mlčet z pragmatických důvodů: na spolehlivosti svého kolegy je při zákrocích často životně zainteresován, takže sám nehodlá získat reputaci „nespolehlivého“. Policista ví, že se stejnými lidmi, kteří o něm všechno vědí, bude muset pracovat dál, s malou šancí, že bude přeřazen či postoupí. Kromě toho nikdy neví, zda dotyčný kolega nebude v budoucnu jeho nadřízeným.

Porušováním etických norem či dokonce pácháním trestné činnosti ze strany policistů² se zabývají **kontrolní orgány** Policie České republiky či Ministerstva vnitra České republiky. U méně závažných pochybení, kterými jsou přestupky a kázeňské přestupky, se jedná o Oddělení vnitřní kontroly příslušného krajského ředitelství, popř. Policejního prezidia Policie České republiky. U trestných činů, spáchaných policistou koná vyšetřování Inspekce

¹ SALVET, L., Korupce v policii, Policista, 2008, 7, příloha, s. 1-3.

² Příloha č. 5.

ministra vnitra. Je to útvar v přímé podřízenosti ministra vnitra, který je funkčně nezávislý a organizačně oddělený od řídicích struktur ministerstva vnitra. Ministr vnitra ustanovuje příslušníky Policie České republiky do funkcí ředitele útvaru inspekce, jeho zástupce a jednotlivé vedoucí oddělení. Veškerá činnost inspekce jakožto policejního orgánu je pod přímým dozorem státních zástupců příslušných Okresních státních zastupitelství, a to v souladu s příslušnými ustanoveními trestního řádu.

Výsledkem vyšetřovaného podání je případ, že policista se jednání, na které byla podána stížnost, nedopustil či stížnost byla oprávněná a policista se dopustil přestupku, kázeňského přestupku nebo trestného činu. V tomto případě přichází na řadu řízení o přestupku či řízení o kázeňském přestupku, popř. soudní líčení a zpravidla trest, který udělí služební funkcionář s personální pravomocí (přestupek, kázeňský přestupek) či soud (trestný čin). Důsledkem porušení norem může být z hlediska delikventa např. odsouzení jeho chování kolegy a veřejností, peněžitá pokuta či trest odnětí svobody a s ním spojené propuštění služebního poměru. Se ztrátou zaměstnání může docházet u propuštěného policisty k sociálně-patologickým jevům, jako je páchání další trestné činnosti, k nezaměstnanosti, alkoholismu, toxikomanii, rozpadu rodiny apod.

Porušení etických či právních norem policistou má samozřejmě i širší dopad než jen na rodinu delikventa. Pracovní kolektiv, kde dochází k závadnému chování a jednání, nemůže pracovat tak, jak je od něj očekáváno, protože mohou být narušeny osobní vztahy na pracovišti, což se projeví na pracovním výkonu skupiny. Zjištěné nedostatky mohou být příčinou nedůvěry nadřízených vůči skupině, která povede ke zvýšení kontrolní činnosti a menšímu prostoru pro samotnou práci či samotná protiprávní činnost může být konána na úkor pracovní činnosti. Dále zatím co úspěchy Policie České republiky jsou brány jako samozřejmost a jsou prezentovány velmi sporadicky, každé pochybení příslušníků policie je medializováno a dochází tak k znehodnocování dobré práce všech ostatních policistů. Zejména pro bulvární sdělovací prostředky je téma nezákonného či neetického jednání policistů velmi vděčné a u veřejnosti to vytváří dojem, že jde o obecný stav v tomto bezpečnostním sboru. Důsledkem je pak ztráta důvěry a autority instituce.

V neposlední řadě si občan a společnost bere z negativního chování policisty příklad. Dle výzkumu veřejného mínění¹ je korupce státních úředníků a korupce v policii čtvrtým respektive pátým elementem co do síly negativního vlivu sociálně-patologických fenoménů na současný stav kriminality.

---

¹ HOLAS, J., VEČERKA, K., Veřejnost o kriminalitě a její prevenci, *Policista*, 2007, 4, příloha s. 1-8.

2.3. Dílčí závěr

Etické aspekty profesního chování příslušníků Policie České republiky jsou obsaženy v interních a právních normách, které stanovují pravidla žádoucího chování, jednání a vystupování policistů vůči občanovi, na veřejnosti či k sobě samým. Etické aspekty policejní profese se shodují se základními hodnotami a pojmy obecné etiky, jako je pravda, spravedlnost, čest apod.

Jednání, která vedou k porušení etických norem profesního chování policistů, má mnoho podob a z hlediska zavinění je můžeme rozdělit na nedbalostní či úmyslné. Z hlediska nebezpečnosti činu pro společnost se dělí na přestupky či kázeňské přestupky a na trestné činy.

Nejčastějším a nejzávažnějším porušením policejní etiky je korupční jednání policistů a páchání přestupků v souvislosti s řízením motorového vozidla. Děje se tak z důvodu chybějících morálních vlastností policistů, kteří jsou k Policii České republiky „náborováni“ a ne „vybírání“, dále z tzv. „principu negativní loajality“, na základě sociální nápodoby negativního chování apod. Důsledkem porušení etických pravidel je pro policistu v tom nejzávažnějším případě ztráta zaměstnání, výkon trestu odnětí svobody a následně možné páchání další trestné činnosti, nezaměstnanost, rozpad rodiny, alkoholismus a další sociálně-patologické jevy. Nežádoucí chování policistů má dopad i na výkon pracovní skupiny, důvěru a autoritu policie a na samotnou společnost, kdy může být ohrožena v některých případech dokonce vnitřní bezpečnost státu.

3. Profesní etika v základní odborné přípravě policisty

Vzdělávání je významnou součástí procesu přípravy lidí pro život a práci. V jeho rámci se každý člověk profesně profiluje. Základní a všeobecně zaměřené střední vzdělání poskytuje především obecnější přípravu na život a výkon budoucí profese. Vyučení, střední a vyšší odborné, a zejména vysokoškolské vzdělání pak je zaměřeno na výkon budoucí profese na určitém místě v pracovním procesu. Jen minimální počet uchazečů o povolání policisty je však komplexně vzdělána v oboru bezpečnostní praxe. Navíc školy, které absolvoval, neposkytují vzdělání stejně kvalitní a které se v souvislosti s vědeckým a sociálním rozvojem společnosti neustále mění. To platí i v oblasti bezpečnostních složek, které musí reagovat zejména na celou řadu změn v oblasti práva, kde se v posledních letech projevil přechod od totalitní společnosti ke společnosti demokratické.

3.1. Policejní vzdělávání

Oblast policejního vzdělávání je koncipována a řízena Odborem vzdělávání a správy policejního školství Ministerstva vnitra, která spolupracuje se Skupinou vzdělávání, služební přípravy a sportu Policejního prezidia Policie České republiky.

Legislativní rámec policejního vzdělávání je primárně dán zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů a zákonem č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

„Základem policejního vzdělávacího systému je 5 škol se statutem vyšší policejní škola, které jsou v Praze, Brně, Jihlavě, Pardubicích, Holešově, které zajišťují základní odbornou přípravu, další specializační profesní přípravu policistů ve výkonu služby, vyšší a střední odborné vzdělání v celé šíři, v omezené míře rovněž přípravu zaměstnanců Policie České republiky a Ministerstva vnitra, jazykovou přípravu policistů dle standardu Ministerstva školství, mládeže a sportu, alternativně podle standardu „policejní jazykové zkoušky“ založené na modelových situacích. Součástí Vyšší a střední policejní školy MV (dále VaSPŠ MV) v Praze je Středisko pro lidská práva a profesní etiku, které realizuje

vzdělávací aktivity směřující k výcviku policistů v profesní etice a k respektu vůči lidským právům.

Školské účelové zařízení v Praze-Ruzyni zabezpečuje kvalifikační přípravu a další odborné vzdělávání pro vybrané útvary služby kriminální policie a vyšetřování.

Vysokoškolské vzdělání v bakalářském, magisterském a doktorandské studium zajišťuje **Policejní akademie České republiky**.

Součástí vzdělávacího systému je dále **8 školících policejních středisek** (dle policejních krajských správ) zabývající se profesní přípravou policistů ve výkonu služby, v místě pracovního zařazení a **4 výcviková střediska** Policie České republiky v oblasti služební kynologie, hipologie, pyrotechniky a speciálního potápěčství. Dále při okresních policejních ředitelstvích zajišťuje odbornou přípravu (v souvislosti aktuálními potřebami výkonu služby) **skupina instruktorů služební přípravy**.¹

„Reforma Policie České republiky (reforma vzdělávání policistů je jejím 5. pilířem) přinesla **novou koncepci a filozofii do policejního vzdělávání**, která je založena na vědomí, že:

- policejní práce musí být vždy službou občanovi, založená na zákaznickém principu,
- nová image policisty, policista musí být nejen vysoce profesionální, kvalifikovaný, motivovaný, ale i disponující vysokým etickým standardem,
- vzdělávání policistů musí být založeno na kompetenčním přístupu (odklon od encyklopedického shromažďování informací),
- každý policista je osobně odpovědný za svoji odbornou připravenost k výkonu služby,

Základním principem systému vzdělávání policistů je:

- rovný přístup do systému pro všechny policisty,
- obsah, formy a metody přípravy vycházejí z objektivizovaných a závazně stanovených požadavků na výkon konkrétních činností stanovených pro zastávanou funkci,
- přenos požadavků policejní praxe a zainteresovaných stran do vzdělávacích programů,
- systém ověřování kvality a efektivity vzdělávacích programů (vnitřní a vnější evaluace),
- přenos nejnovějších poznatků z výkonu policejních činností do policejních škol MV,
- vytvořeny podmínky pro vyžadování osobní odpovědnosti policisty za připravenost k výkonu služby, včetně zavedení motivačních prvků,
- systém vzdělávání je provázán se systémem personální práce,

---

¹ www.policie.cz.

- vzdělávání policistů s využitím resortní školské soustavy, policejních výcvikových zařízení a subjektů, mimoresortních vzdělávacích zařízení, zahraniční spolupráce, distančního vzdělávání a informačních technologií.“¹

V oblasti vzdělávání policistů jsou využívány programy, projekty, učební texty či zkušenosti a poznatky získané na bázi **mezinárodní spolupráce**. Ta probíhá na multilaterální a bilaterální úrovni.

„ Zcela zásadní význam má na poli evropského policejního vzdělávání má **CEPOL** (European Police College). Jedná se orgán EU, který harmonizuje a optimalizuje systém evropského policejního vzdělávání a úzce spolupracuje s evropskými institucemi a organizacemi. Členy jsou členské státy Evropské unie a 3 přidružené státy. Jeho aktivity jsou dané Akčním plánem, který schvaluje řídicí výbor. Členkou Řídicího výboru s hlasovacím právem za Českou republiku je ředitelka odboru vzdělávání a správy policejního školství Ministerstva vnitra. V rámci CEPOL pracují 4 komise a 16 pracovních skupin.

V oblasti mezinárodní spolupráce je třeba též zmínit vzdělávací projekt **MEPA** (Mittleuropäische Polizeiakademie), který vznikl v roce 1993 za podpory Evropské unie s cílem sjednotit a zkvalitnit mezinárodní policejní vzdělávání. Vznikl jako reakce na dramatické změny v oblasti organizovaného zločinu v souvislosti s evropským integračním procesem. Jedná se rozsáhlý vzdělávací projekt pro policisty střední Evropy, který je uskutečňován na základě smluvního vztahu mezi členskými zeměmi. Členskými státy jsou Rakousko, Německo, Maďarsko, Švýcarsko, Slovinsko, Slovensko, Polsko a Česká republika.

Multilaterální mezinárodní spolupráci se dále věnuje např. **projekt EPLN** (European Police Learning Network), **Nadace Hannse Seidela**, **projekt Transition Facility** a další.

Bilaterální spolupráce probíhá v interakci s Policejní akademií v Nizozemí, Ministerstvem vnitra Velké Británie, Norska, Francie, Saska a Bavorska, Královskou kanadskou jízdní policií atd.

Policie České republiky spolupracuje a pomáhá s výcvikem a vzděláváním policistů z Ázerbájdžánu, Černé Hory, Gruzie, Iráku, Konga, Kyrgyzstánu, Libanonu, Litvy, Srbska, Ukrajiny a Uzbekistánu.“²

---

¹ www.mvcr.cz.

² www.policie.cz.

3.2. Základní odborná příprava policisty

Bylo by samozřejmě žádoucí, kdyby uchazeči vstupovali do služebního poměru příslušníka Policie České republiky bez další potřeby profesního rozvoje a vzdělávání. S ohledem na předchozí absolvované vzdělání se policista v základní odborné přípravě musí naučit a osvojit si celou řadu znalostí a dovedností, se kterou se do té doby nesetkal.

„Policisté nově přijatí ke službě pořádkové, železniční, dopravní, cizinecké policie, popř. ochranné služby, jsou po přijetí do služebního poměru povinni absolvovat základní odbornou přípravu. Do studia základní odborné přípravy na vyšší policejní škole mohou být přijati pouze uchazeči, kteří úspěšně prošli přijímacím řízením na příslušném okresním ředitelství a byli přijati do služebního poměru k Polici České republiky. Jejím absolvováním by měli získat potřebné kompetence pro jednání s občany, dohled nad dopravou na pozemních komunikacích, projednávání přestupků, pořádkovou a hlídkovou službu, úkony v souvislosti s trestnou činností, postup při řešení domácího násilí, preventivní činnost, zpracování písemností, práci se spojovací a výpočetní technikou atd.“¹

„Vzdělávací programy se vytváří na základě **profilu absolventa**, přesně definujícího, jakými znalostmi, dovednostmi, postoji a návyky má policista být vybaven. Jsou postaveny na klíčových kompetencích definovaným výkonem policejní služby.“²

„V souladu se současnými trendy hrají ve výuce významnou roli mezipředmětové vazby a integrace poznatků a dovedností z různých předmětů do jednoho celku. Pedagogové se podílejí na tvorbě učebních materiálů. V této oblasti využívají i spolupráce s policejními útvary v České republice a s policejními školami v zahraničí.

Kromě teoretické výuky tvoří velkou část přípravy na povolání policisty výuka metodou modelových situací, při níž studující již ve škole nacvičují řešení skutečných situací z policejní praxe. Na jejich základě se zpracovala a dále se rozvíjí metoda tzv. integrovaných dnů. Jedná se o celodenní blok výuky, kde si studující teoreticky i prakticky procvičují vědomosti a dovednosti získané v různých předmětech. Po celou dobu přípravy si rovněž zvyšují svou fyzickou kondici a cvičí se v použití donucovacích prostředků a zbraně.“³

„Základní odborná příprava je rozdělena na část teoretickou a část odborné praxe, která probíhá zpravidla 1 měsíc před zahájením a 1-2 měsíce po skončení teoretické části.

Pro absolventy středních škol s maturitou, kteří jsou zařazeni ve službě pořádkové, železniční a dopravní policie (popř. ochranné služby), je celková délka trvání základní

---

¹ www.spsji.cz.

² ZLÁMAL, J., Vývoj subjektů manažerského vzdělávání v podmínkách Policie České republiky, Policista, 2008, 10, příloha s. 5.

³ www.spsji.cz.

odborné přípravy 9 měsíců. Teoretická část je v rozsahu cca 6 měsíců a výuka probíhá ve VPŠ či VaSPŠ MV České republiky v Praze, Brně, Holešově a Jihlavě. Část řízené praxe probíhá ve školním policejním středisku příslušné správy kraje v trvání 3 měsíců. Policisté zařazení u služby cizinecké policie mají celkovou délku základní odborné přípravy v rozsahu 11 měsíců. Teoretická část je v trvání cca 9 měsíců a část řízené praxe v trvání 2 měsíce. V tomto případě probíhá teoretická i praktická část výcviku ve VaPŠ MV v Holešově.

Absolventi vysokých škol právního směru absolvují školní teoretickou část základní odborné přípravy v délce trvání 10 týdnů formou kombinovaného studia, střídání výuky ve škole s výkonem služby na útvary) s rozložením délky výuky od pěti do devíti měsíců dle kapacitních možností školy.

Absolventi jiných vysokých škol absolvují teoretickou část výuky v rozsahu 12 týdnů stejnou formou. Výuka je realizována stejně jako u středoškoláků ve VPŠ či VaSPŠ MV České republiky. Řízená praxe probíhá 1 měsíc ve školním policejním středisku a 2 měsíce na vybraných útvarech správy kraje, kde je policista zařazen. U policistů zařazených u služby cizinecké policie probíhá praktická část výcviku v rozsahu 2 měsíců ve VaSPŠ MV České republiky v Holešově.

Absolventi civilního směru Policejní akademie ČR absolvují pouze část řízené praxe a to ve stejném rozsahu a formě jako ostatní vysokoškoláci.

Základní odborná příprava je zakončena závěrečnou zkouškou. Podmínkou přistoupení k závěrečné zkoušce je, že studující byl ve všech předchozích předepsaných zkouškách hodnocen výrokem „splnil“. **Závěrečná zkouška** se skládá z ústní a praktické zkoušky. Ústní zkouška je tvořena zkušebními tématy odborně bezpečnostní povahy, které studující řeší z pohledu více zúčastněných disciplín (jednotlivé podotázky zkušebnímu tématu). Praktická zkouška je realizována inscenační metodou jako řešení simulovaného případu.

Vědomosti a dovednosti získané v rámci základní odborné přípravy jsou obsahem **služební zkoušky**, jejíž vykonání je jednou z podmínek pro zařazení policisty do služebního poměru na dobu neurčitou. Policista má nárok tuto zkoušku vykonat nejdříve 6 měsíců a nejpozději měsíc před uplynutím doby, po kterou je zařazen do služebního poměru na dobu určitou (tj. zpravidla 3 roky).“¹

V minulosti nebyla základní odborná příprava z hlediska délky studia posluchačů jednotná, protože byli přijímáni do služebního poměru i policisté bez středoškolského vzdělání. „Nematuranti“ tak v rámci profesní přípravy absolvovali i středoškolské vzdělání. Ale i z pohledu středoškolsky vzdělaných policistů je v současnosti situace jiná, než tomu bylo

---

¹ www.mvcr.cz.

dříve. Doba základní odborné přípravy pro středoškolsky vzdělané policisty, která byla 18 měsíců, byla následně zkrácena na 12 a dále na 9 měsíců, dle koncepcí vzdělávacích programů.

Policejní školy, kde probíhala základní odborná příprava, byly specializované, dle služebních zařazení policistů. Výuka na konkrétní policejní škole v profesní přípravě pak byla zaměřena na činnost dopravní, pořádkové či kriminální policie. Reforma policejního vzdělávání tyto specializace v základní odborné přípravě odstranila. Nyní je toto vzdělávání pro všechny policisty jednotné a policista získá specializaci následně, mimo základní odbornou přípravu.

3.3. Profesní etika v základní odborné přípravě policisty

„Profesní etika je součástí základní odborné přípravy příslušníků Policie České republiky od roku 1993, kdy se začala vyučovat na policejních školách v rámci předmětů Policejní deontologie a právo.“¹ V předchozím období se na etické aspekty policejní profese nekladl důraz. K významu výuky profesní etiky v základní odborné přípravě policistů přispělo zjištění, že jen vědomostní vybavenost nestačí pokrýt celkovou připravenost člověka pro práci a že k profesní způsobilosti policisty je tedy zapotřebí fyzických, psychických, odborných i morálních předpokladů. Z hlediska profesní etiky se mezi prvořadě řadí předpoklady morální, které úzce souvisí s předpoklady psychickými. Proto je výuka profesní etiky v základní odborné přípravě zejména součástí vyučovacího předmětu, který se zabývá i psychologickými aspekty policejní práce. V minulosti byl předmět nazýván „Policejní psychologie a etika“ nebo „Psychologie a etika policejní práce“. V současné době je to „Komunikace a policejní etika“. Protože má profesní etika interdisciplinární charakter, je vyučována v rámci dalších výukových předmětů jako je Právo, Kriminalistika, Služba pořádkové policie, Služba dopravní policie, Administrativa a informační technologie, Příprava k použití zbraně a Příprava k použití donucovacích prostředků.²

Právo se z pohledu profesní etiky věnuje problematice Ústavy a Listiny základních lidských práv a svobod, postavení policie v systému veřejné správy, trestnímu právu, procesnímu právu a zásadám trestního řízení, přestupkovému právu, občanskému právu, služebnímu poměru příslušníků Policie České republiky či imunitám a výsadám osob.

¹ Policie ČR a lidská práva – souhrnná zpráva. Praha: Střední policejní škola MV v Praze, Středisko pro výchovu k lidským právům a profesní etiku, 2005, s. 48.

² www.spsji.cz.

Ve výukovém předmětu **Služba pořádkové policie** jsou otázky profesní etiky obsaženy v učebních okruzích, které hovoří o postavení policie v systému veřejné správy, o základech systému kvality řízení EFQM a zejména o úkolech, právech a povinnostech policistů dle zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Kriminalistika se ve výuce zaměřuje na etiku policejní práce v souvislosti se spácháním trestného činu. Týká se přijetí oznámení o spáchání trestného činu policistou, dále zajištění, taktiky a postupu na místě činu, výslechu svědka, poškozeného a pachatele, domovní prohlídce a ochraně osobních údajů. Zabývá se též rasově či národnostně motivovanými trestnými činy.

Služba dopravní policie upravuje postup policistů při kontrolách a řešeních přestupků v souvislosti s provozem na pozemních komunikacích či ohledáním místa dopravní nehody a jejím následném zpracování.

Použití zbraně či donucovacích prostředků je z pohledu občana nejzávažnějším zásahem do jeho práv a svobod. Výuka předmětů **Příprava k použití donucovacích prostředků a Příprava k použití zbraně** klade důraz nejen na samotnou manipulaci s nimi, ale zejména na výzvu, chování a jednání s pachatelem protiprávního jednání, aby k použití zbraně nebo donucovacích prostředků nemuselo vůbec dojít či následky pro pachatele byly co nejmenší.

Výuka předmětu **Administrativa a informační technologie** se zabývá z etického hlediska využívání informačních systémů policie v souvislosti s ochranou osobních údajů.

Součástí vzdělávacího programu základní odborné přípravy je **tzv. Výkon služby**, které není výukovým předmětem. Jedná o nácvik tzv. modelových situací v celkovém rozsahu 100 hodin, kde by si měl policista upevnit vědomosti a poznatky z výuky všech předmětů a získal praktické dovednosti nezbytně nutné pro výkon policejní profese. I zde se provádí výcvik chování, jednání a činnosti policistů v souladu s profesní etikou.

Nejvýznamnějším výukovým předmětem, který se zabývá výukou profesní etiky, je **Komunikace a policejní etika**. Ve výuce se policista setkává zejména s psychologickými a etickými hledisky policejní práce (význam psychologie v policejní praxi, sebepoznávání, vnímání jiných lidí, chyby v posuzování, sociální komunikace, metody ovlivňování lidí, pasivní, asertivní a agresivní chování, význam hromadného chování, význam poznávacích procesů, umění diferenciovaného přístupu k lidem, zdroje konfliktů v policejní praxi, jednání s agresivně jednajícím jedincem, Etický kodex Policie České republiky).

V předmětu Komunikace a policejní etika je k výuce využívána audiovizuální či výpočetní technika, tabule, místnosti pro modelové situace (restaurace, byt, obývací pokoj) a literatura, která se zabývá tématy policejní etiky či lidských práv. V této souvislosti je třeba zmínit

Středisko pro výchovu k lidským právům a profesní etiku, které je zpravidla jejich autorem a které působí při VaSPŠ MV v Praze od roku 2003.¹ Spolupracuje s policejními školami a policejními součástmi v České republice i v zahraničí a též s nevládními organizacemi, které se zabývají lidskými právy. Hlavní činností je tvorba výukových materiálů v dané problematice, pořádání školení, pracovních setkání, seminářů a odborných stáží těch, kteří profesní etiku vyučují či se v této oblasti vzdělávají.

Výuka předmětu Komunikace a policejní etika je v rámci základní odborné přípravy dotována 38 hodinami. Z hlediska porovnání s časovou dotací ostatních předmětů (Právo - 88, Kriminalistika - 54, Služba pořádkové policie - 80, Služba dopravní policie - 76, Příprava k použití donucovacích prostředků - 80, Příprava k použití zbraně - 70, Zdravotnická příprava - 20, Administrativa a informační technologie - 58, Spojovací příprava - 36) je dotace výuky Komunikace a policejní etiky s nimi srovnatelná. Nutno ovšem podotknout, že na základě osobních zkušeností zastávám názor, že je doba výuky jednotlivých předmětů i následného nácviku při modelových situacích v základní odborné přípravě z časového hlediska nedostatečná. Zejména po zkrácení doby základní odborné přípravy, která proběhla v letošním roce, i když hodinová dotace ve výuce předmětu Policejní psychologie a etika (současné době se předmět nazývá Komunikace a policejní etika) byla 24 hodin. Tento názor nezastávám pouze já, ale též i mí kolegové z policejní praxe či samotní pedagogové na VPŠ MV. Tyto informace jsem získal při rozhovorech či diskuzích s nimi na toto téma. V souvislosti se zkracováním základní odborné přípravy tento názor pedagogů zazněl i ve sdělovacích prostředcích.² V odborné literatuře se stejně vyjádřili také vedoucí pracovníci z řad Policie České republiky.³

V zahraničí je situace v časovém prostoru pro výuku obdobná jako v České republice. Profesní přípravu policisty na Slovensku zajišťuje tzv. **základné policajné vzdelanie**, které má obdobný rozsah a charakter výuky, jako je tomu u policejních škol v České republice.⁴ „**V Německu** je výuka policejní etiky dotována v rozsahu od 20 do 104 hodin, dle úrovně policejního vzdělávání a výuku provádí nejen učitelé - policisté, ale též duchovní obou vyznání.“⁵

Připomínky nemám jen k časové dotaci činností, ale též i k obsahu výuky. Policista by měl znát nejen souvislosti, proč a jaké je od něj etické chování ve výkonu i v soukromí vyžadováno, ale měl by být o něm vnitřně přesvědčen a byl s ním identifikován. Souhlasím

¹ VANĚK, J., Nečekáme zázrak, Policista, 2007, 7, s. 30.

² KOUKAL, J., Změna udělá z nováčků policejní rychlokvašky, Právo, 4. 3. 2008, s. 1 a 5.

³ Rozhovory se zástupci oddělení Policie ČR, Problematika lidských práv, menšin a profesní etiky v policejní praxi. Praha: Střední policejní škola MV v Praze, Středisko pro výchovu k lidským právům a profesní etiku, 2005, s. 7-12.

⁴ www.minv.sk/?zameranie-psk-pmkladni-časova-rozvaaha.

⁵ HERZOGOVÁ, Z., Základy filozofie a profesní etiky. 3. vyd. Praha: Policejní akademie ČR, 1999, s. 134-135.

s názorem Petra Nesvadby, který se v tomto duchu vyjádřil, když poukázal na potřebu založit výuku profesní etiky na obecnějších eticko-filozofických předpokladech a až poté přistoupit k vlastní tematice policejní etiky.¹

V souvislosti s výukou bych se rád vyjádřil k poznatkům, které jsem získal od vyučujících. Velkým problémem ve výuce a zejména ve výuce Komunikace a policejní etiky je morální úroveň některých studentů, kterých dokonce chybí chování v souladu se základními pravidly slušného chování. Jejich projev hrubě narušuje z časového hlediska už tak napjatý program výuky. Takový policista by neměl být k policii do služebního poměru vůbec přijat! Souvislost spatřuji v personální krizi Policie České republiky, kdy je prováděn nábor a ne výběr policistů do služebního poměru.

Dalším negativem ve studiu je nezájem některých posluchačů o studium v průběhu základní odborné přípravy. Takový policista nebere na zřetel svou osobní odpovědnost za odbornou připravenost k výkonu služby a připraví se v lepším případě až na závěrečnou zkoušku. V souvislosti s reformou policejního vzdělávání a jejím novým modelem by se měl tento problém odstranit.

Osobním kontaktem s pedagogy, kteří provádějí výuku Komunikace a policejní etiky, jsem nabyl vědomí, že jsou věci policejní etiky hluboce oddáni a jsou to „lidé na svých místech“, kteří jsou příkladem chování v souladu s profesní etikou pro své studenty.

3.4. Dílčí závěr

Oblast policejního vzdělávání upravují jednak právní normy a jednak interní předpisy vydané Ministerstvem vnitra či Policií České republiky. V oblasti školství a vzdělávání využívá Policie České republiky poznatky a zkušenosti zahraničních kolegů a naopak zahraničním partnerům také pomáhá.

Policejní vzdělávání je určeno všem policistům. Nově přijatým do služebního poměru, kteří se připravují na výkon svého povolání i pro ty stávající, kteří si znalosti prohlubují. Nově přijatí policisté jsou na budoucí výkon policejní profese připravováni v základní odborné přípravě, kterou zajišťuje 5 vyšších policejních škol Ministerstva vnitra České republiky. Délka je závislá na dosaženém stupni vzdělání a služebním zařazení policisty.

---

¹ NESVADBA, P., Nad východisky a cíli policejní etiky, *Policista* 2007, 7, s. 18-19.

Úkolem policejního vzdělávání není pouze připravit policistu, který byl právě přijat do policejního sboru, na výkon budoucí profese po odborné stránce, ale též ho musí vzdělávat a vychovávat po stránce morální, aby jeho pracovní výkon byl plně profesionální. Z tohoto hlediska výuka profesní etiky musí být nedílnou součástí základní odborné přípravy.

Rozsah výuky předmětu Komunikace a policejní etika je srovnatelný s rozsahem výuky předmětů v policejních školách v zahraničí, které se zabývají stejnou problematikou. Z hlediska doby základní odborné přípravy se nedomnívám, že všichni policisté mají možnost získat potřebné dovednosti a návyky, aby pozdější výkon jejich profese byl v souladu s profesní etikou.

Výuka profesní etiky by měla být prováděna i mezi policisty ve výkonu služby, protože v současné době je s touto problematikou seznamován spíše vyšší management či pedagogičtí pracovníci, kteří působí v oblasti profesní etiky.

4. Vlastní výzkum

Vzhledem k tomu, že údaje či informace o požadavcích na nezbytnost výuky a kvalitu výuky policejní etiky neboli profesní etiky v profesní přípravě příslušníků Policie České republiky jsou spíše teoretické¹, rozhodl jsem se provést v této oblasti vlastní výzkum.

Výzkum byl proveden ve spolupráci s kanceláří podpory kvality ředitele Správy hl. m. Prahy Policie České republiky.

4.1. Dotazníkové šetření – cíl a provedení

Cílem výzkumu bylo zjistit, jaký vztah mají policisté k profesní etice. Zejména, zda výuka profesní etiky v základní odborné přípravě má své opodstatnění, jaké jsou zkušenosti policistů s její výukou a co od ní očekávají, jaké jsou jejich znalosti v této oblasti a jakým způsobem profesní etika ovlivňuje výkon jejich profese.

Výzkum byl proveden metodou **dotazníkového šetření**, kde byly získány zejména kvantitativní údaje, na jejichž základě byla provedena obsahová analýza, ze které byly vyvozeny závěry za účelem potvrzení či vyvrácení hypotéz stanovených v úvodu diplomové práce.

Dotazníkové šetření bylo rozděleno na tři části. Reprezentativní vzorek „**nábor**“ tvořili posluchači Školícího policejního střediska v Praze, kteří vstoupili do služebního poměru příslušníka Policie České republiky, ale ještě neabsolvovali ucelenou výuku profesní etiky v základní odborné přípravě. Do reprezentativního vzorku „**škola**“ byli zařazeni policisté, kteří právě absolvovali výuku profesní etiky v základní odborné přípravě na VaSPŠ MV v Praze, VPŠ MV v Brně a VPŠ v Jihlavě. Reprezentativní vzorek „**výkon**“ tvořili policisté z přímého výkonu policejní profese na Místních odděleních Policie České republiky Praha-Karlín a Praha-Horní Měcholupy.

Dotazník byl za účelem komparace výstupů koncipován tak, že otázky č. 1 až 20 jsou téměř totožné pro všechny tři reprezentativní vzorky a otázky č. 21 až 31 jsou shodné pro respondenty vzorků „**škola**“ a „**výkon**“. Rozdíl ve znění otázky č. 8 u vzorku „**nábor**“ byl proveden z důvodu srozumitelnosti otázky a nemožnosti subjektivního hodnocení z hlediska dotazovaného. U otázek pro vzorek „**výkon**“ je přidána varianta odpovědí, že se policista

---

¹ Např. NESVADBA, P., Nad východisky a cíli policejní etiky, *Policista*, 2007, 7, s. 18.

nesetkal s profesní etikou či policejní etikou v základní odborné přípravě z důvodu, že před rokem 1993 nebyla profesní ani policejní etika součástí výuky v základní odborné přípravě.¹

Výzkum byl rozdělen do čtyř fází. První fáze – přípravná probíhala od listopadu 2007 do ledna 2008, kdy byl sestaven časový plán výzkumu, stanovena jeho forma a personální a materiální zabezpečení. Následně byl sestaven dotazník a dán k připomínkám paní plk. PaedDr. Ivaně Dufkové, zástupkyni ředitele pro výuku na VaSPŠ MV v Praze. Po jeho schválení byla policisty z Oddělení řízení dopravy Dopravního inspektorátu Správy hl. m. Prahy Policie České republiky provedena tzv. „pilotáž“, ve které jsem ověřil srozumitelnost otázek dotazníků. Každý z dotazníků byl řádně a správně vyplněn pěti respondenty, ale výsledky nebyly zařazeny do výstupů dotazníkového šetření, které bylo realizováno ve druhé části výzkumu. Za pomoci kanceláře podpory kvality a svého vedoucího diplomové práce jsem kontaktoval Školící policejní střediska v Praze a Holešově, dále VaSPŠ MV v Praze a Holešově, VPŠ MV v Brně a Jihlavě a také Místní oddělení Policie České republiky Praha-Karlín a Praha-Horní Měcholupy, abych se domluvil na spolupráci při dotazníkovém šetření. Bohužel Školícím policejním střediskem v Holešově a VaSPŠ MV v Holešově spolupráce nebyla akceptována.

Ve druhé části výzkumu bylo provedeno anonymní dotazníkové šetření na výše uvedených policejních součástech od ledna 2008 do února 2008. Dotazníky byly předány k vyplnění a zpětně navraceny na základě osobního styku s pedagogy Školícího policejního střediska a všech VPŠ MV, VaSPŠ MV a vedoucích Místních oddělení Policie České republiky. V dotaznících policisté též měli uvést údaje o věku, pohlaví a úroveň dosaženého vzdělání. Ve Školícím policejním středisku bylo dotázáno 54 respondentů a návratnost dotazníků činila 100 %. Ve VPŠ MV a VaSPŠ MV bylo dotázáno 120 respondentů a návratnost také byla 100 %, ale 5 dotazníků nebylo řádně vyplněno, proto nebyly do výsledků zahrnuty. Na Místním oddělení Policie České republiky Praha-Karlín a Praha-Horní Měcholupy bylo celkem dotazováno 42 respondentů a i zde činila jejich návratnost 100 %. 2 nebyly řádně vyplněny, proto nebyly do statistik zahrnuty.

Zpracování a vyhodnocování výstupů dotazníkového šetření (třetí fáze) bylo provedeno v rozmezí března 2008 až května 2008 ve spolupráci s kanceláří podpory kvality ředitele Správy hl. m. Prahy Policie České republiky.

Závěrečná fáze výzkumu, kdy jsem interpretoval výsledky a formuloval závěry, probíhala v rozmezí květen 2008 až červenec 2008.

---

¹ Policie ČR a lidská práva – souhrnná zpráva. Praha: Střední policejní škola MV v Praze, Středisko pro výchovu k lidským právům a profesní etiku, 2005, s. 48.

Plán výzkumu počítal s ukončením výzkumu v rozmezí měsíce dubna 2008 až května 2008 a byl o 2 měsíce překročen z důvodu náročnosti statistického zpracování výstupů dotazníkového šetření a mé pracovní vytíženosti.

4.2. Výsledky dotazníkového šetření

4.2.1. Výsledky dotazníkového šetření „nábor“

Počet respondentů: 54, z toho 13 žen a 41 mužů.

Věk respondentů: do 20 let: 12,
21-30 let: 37,
31-40 let: 4,
41 a více let: 1.

Dosažené vzdělání respondentů: střední odborné: 48,
vyšší odborné: 4,
vysokoškolské: 2.

Otázka č. 1: Měl(a) jste možnost se seznámit s obsahem Etického kodexu Policie České republiky (dále jen etický kodex)?

Odpověď: Ano 45x,
spíše ano 8x,
nevím 0x,
spíše ne 1x,
Ne 0x.

53 z 54 policistů ze Školícího policejního střediska bylo seznámeno s Etickým kodexem Policie České republiky.

Otázka č. 2: Víte, co je obsahem etického kodexu?

Odpověď: Ano 23x,
spíše ano 28x,
spíše ne 3x,

ne 0x.

51 z 54 policistů ze Školícího policejního střediska si myslí, že vědí, co je obsahem Etického kodexu Policie České republiky.

Otázka č. 3: S obsahem etického kodexu souhlasím:

Odpověď: Ano 28x,
spíše ano 21x,
nevím 3x,
spíše ne 2x,
ne 0x.

Naprostá většina policistů ze Školícího policejního střediska souhlasí s obsahem Etického kodexu Policie České republiky.

Otázka č. 4: Ovlivnil obsah etického kodexu Vaši představu o profesi policisty, kterou jste měl(a) před tím, než jste se s ním seznámil(a)?

Odpověď: Ano 0x,
spíše ano 4x,
nevím 1x,
spíše ne 23x,
ne 26x.

Pouze 4 z 54 policistů ze Školícího policejního střediska nevědělo, že profese policisty má morální a etická kritéria.

Otázka č. 5: Setkal(a) jste se v předchozím zaměstnání (profesi, studiu) s profesní etikou?

Odpověď: Ano 35x,
nevím 10x,
ne 17x.

Většina policistů ze Školícího policejního střediska se setkala s profesní etikou před přijetím k Policii České republiky.

Otázka č. 6: Máte představu o tom, co je obsahem profesní etiky?

Odpověď: Ano 6x,
spíše ano 19x,
nevím 23x,

spíše ne 1x,
ne 5x.

Zhruba polovina policistů ze Školícího policejního střediska má představu o tom, co je obsahem profesní etiky.

Otázka č. 7: Domníváte se, že máte v oblasti profesní etiky dostatečné znalosti a dovednosti k tomu, abyste se při výkonu profese policisty choval(a) a také jednal(a) v souladu s etickým kodexem?

Odpověď: Ano 17x,
spíše ano 23x,
nevím 10x,
spíše ne 4x,
ne 0x.

40 z 54 policistů ze Školícího policejního střediska se domnívá, že má dostatek znalostí a dovedností k tomu, aby se ve výkonu profese policisty chovali a jednali v souladu s Etickým kodexem Policie České republiky.

Otázka č. 8: Domníváte se, že znalosti a dovednosti v oblasti profesní etiky, které získá policista během základní odborné přípravy, jsou nezbytné pro kvalitní výkon profese policisty?

Odpověď: Ano 21x,
spíše ano 20x,
nevím 6x,
spíše ne 6x,
ne 1x.

41 z 54 policistů ze Školícího policejního střediska se domnívá, že absolvováním výuky profesní etiky v základní odborné přípravě získají znalosti a dovednosti k požadovanému chování a jednání dle zásad a principů policejní etiky.

Otázka č. 9: Domníváte se, že výuka předmětu Policejní psychologie a etika, kde policista získá znalosti a dovednosti z oblasti profesní etiky, by měla být nezbytnou součástí základní odborné přípravy policistů?

Odpověď: Ano 31x,
spíše ano 15x,

nevím 3x,
spíše ne 3x,
ne 2x.

Naprostá většina policistů ze Školícího policejního střediska se domnívá, že výuka předmětu Policejní psychologie a etika by měla být součástí základní odborné přípravy.

Otázka č. 10: Domníváte se, že znalost profesní etiky je stejně důležitá pro výkon profese policisty jako znalosti z oblasti kriminalistiky, práva, dopravní služby?

Odpověď: Ano 17x,
spíše ano 17x,
nevím 7x,
spíše ne 8x,
ne 5x.

34 z 54 policistů ze Školícího policejního střediska se domnívá, že znalosti profesní etiky jsou stejně důležité pro výkon profese policisty jako znalosti „klasických“ policejních disciplín.

Otázka č. 11: Domníváte se, že znalosti a dovednosti, které získáte v rámci základní odborné přípravy v oblasti profesní etiky, pozitivně ovlivní Vaše chování při výkonu profese policisty?

Odpověď: Ano 11x,
spíše ano 18x,
nevím 22x,
spíše ne 2x,
ne 1x.

29 oproti 3 policistům z reprezentativního vzorku ze Školícího policejního střediska se domnívá, že jim základní odborné příprava poskytne takové znalosti a dovednosti, aby vykonávali svou profesi, dle požadavků, které na ně budou kladeny z etického hlediska.

Otázka č. 12: Domníváte se, že chování policisty, které je v souladu s etickým kodexem, může při jeho kontaktu s občany pozitivně ovlivnit hodnocení policie veřejností?

Odpověď: Ano 20x,
spíše ano 20x,

nevím 5x,
spíše ne 6x,
ne 3x.

Naprostá většina policistů ze Školícího policejního střediska si je vědomo, že etické chování policistů veřejnost hodnotí pozitivně.

Otázka č. 13: Domníváte se, že tolerance chování policisty, které je v rozporu s etickým kodexem, může negativně ovlivňovat chování ostatních policistů tak, že i oni budou porušovat etický kodex?

Odpověď: Ano 10x,
spíše ano 18x,
nevím 14x,
spíše ne 9x,
ne 3x.

28 z 54 policistů ze Školícího policejního střediska si je vědomo toho, že tolerance neetického chování může svádět policisty také k neetickému chování.

Otázka č. 14: Dávají Vám Vaši kolegové (všichni zaměstnanci Policie ČR a rezortu MV ČR) dobrý příklad k chování a k jednání v souladu s etickým kodexem?

Odpověď: Ano 16x,
spíše ano 24x,
nevím 8x,
spíše ne 5x,
ne 1x.

Většina policistů ze Školícího policejního střediska si myslí, že jejich kolegové se chovají dle požadavků, které klade na výkon povolání profesní etika.

Otázka č. 15: Domníváte se, že existence etického kodexu jako vzoru „žádoucího chování policisty“ hraje významnou roli při snižování četnosti protiprávního jednání policistů?

Odpověď: Ano 7x,
spíše ano 18x,
nevím 6x,
spíše ne 11x,

ne 12x.

O tom, že pouze existence Etického kodexu Policie České republiky zajistí chování dle požadavků profesní etiky, je přesvědčeno 25 z 54 policistů ze Školícího policejního střediska.

Otázka č. 16: Domníváte se, že pro dodržování etického chování policistou je rozhodující pouze policistova znalost etického kodexu a obsahu profesní etiky?

Odpověď: Ano 4x,
spíše ano 7x,
nevím 15x,
spíše ne 26x,
ne 2x.

Většina policistů ze Školícího policejního střediska se domnívá, že znalost etických norem a požadavků na výkon profese nerozhoduje o jejich dodržování.

Otázka č. 17: Domníváte se, že je pro etické chování policisty rozhodující výchova, které se policistovi dostalo před tím, než byl přijat do služebního poměru?

Odpověď: Ano 21x,
spíše ano 18x,
nevím 6x,
spíše ne 7x,
ne 2x.

Naprostá většina policistů ze Školícího policejního střediska se domnívá, že výchova policisty před tím, než se stane příslušníkem policie, rozhoduje o tom, jakým způsobem se bude chovat ve výkonu své profese.

Otázka č. 18: Označte všechny vlivy, o kterých si myslíte, že mohou formovat chování policistů v souladu s etickým kodexem?

Odpověď: Rodina 45x,
škola 36x,
společnost 42x,
zaměstnání 33x,
přátelé 33x,
médiá 23x,
jiný 0x.

Policisté ze Školícího policejního střediska jsou si z větší části vědomi, co formuje jejich chování. Za dominantní označili vliv rodiny a společnosti.

Otázka č. 19: Označte všechny faktory, o kterých se domníváte, že mohou ovlivnit chování a jednání policisty v souladu s etickým kodexem. Jsou to jeho:

Odpověď: Dovednosti a znalosti z oblasti psychologie, práva, komunikace, apod. 39x,
příklad jiné osoby (mravní vzory) 29x,
hodnoty, ideály a postoje 31x,
zkušenosti (pracovní i životní) 35x,
schopnosti rozhodování 32,
tělesné vlastnosti 11x,
psychické vlastnosti 4x,
vzdělání (zaměření a stupeň dosaženého vzdělání) 27x,
jiné 0x.

Policisté ze Školícího policejního střediska označili za rozhodující, co ovlivňuje etické chování policisty, zejména dovednosti a znalosti problematiky profesní etiky jako je psychologie, právo, komunikace. Oproti tomu nedocenili význam psychických vlastností policisty, které jsou dle mého názoru stejně důležité jako jeho znalosti a dovednosti.

Otázka č. 20: Co Vás nejvíce motivuje k dodržování etického kodexu? (lze označit více odpovědí)

Odpověď: Hrozba postihu 4x,
vzor jiné osoby 9x,
pocit z dobře odvedené práce 33x,
Vaše etické a morální hodnoty 38x,
jiný důvod 0x,

Policisty ze Školícího policejního střediska nejvíce motivují k dodržování profesní etiky jejich etické a morální hodnoty a také pocit, že svou profesi vykonávají dobře.

4.2.2. Výsledky dotazníkového šetření „škola“

Počet respondentů: 115, z toho 13 žen a 102 mužů.

Věk respondentů: do 20 let: 70,
21-30 let: 39,
31-40 let: 6,
41 a více let: 0.

Dosažené vzdělání respondentů: střední odborné: 104,
vyšší odborné: 7,
vysokoškolské: 4.

Otázka č. 1: Měl(a) jste možnost se seznámit s obsahem Etického kodexu Policie České republiky (dále jen etický kodex)?

Odpověď: Ano 101x,
spíše ano 12x,
nevím 1x,
spíše ne 1x,
ne 0x.

113 ze 115 policistů základní odborné přípravy uvádí, že mělo možnost se seznámit s obsahem Etického kodexu Policie České republiky.

Otázka č. 2: Víte, co je obsahem etického kodexu?

Odpověď: Ano 63x,
spíše ano 48x,
spíše ne 3x,
ne 1x,

Pouze 4 ze 115 policistů základní odborné přípravy neví, co je obsahem Etického kodexu Policie České republiky.

Otázka č. 3: S obsahem etického kodexu souhlasím:

Odpověď: Ano 38x,
spíše ano 63x,

nevím 9x,
spíše ne 4x,
ne 1x,

S obsahem Etického kodexu Policie České republiky souhlasí 91 ze 115 policistů základní odborné přípravy.

Otázka č. 4: Ovlivnil obsah etického kodexu Vaši představu o profesi policisty, kterou jste měl(a) před tím, než jste se s ním seznámil(a)?

Odpověď: Ano 8x,
spíše ano 15x,
nevím 17x,
spíše ne 37x,
ne 38x.

Ve většině případů dotazovaných policistů základní odborné přípravy neovlivnil obsah Etického kodexu Policie České republiky jejich představu o profesi policisty.

Otázka č. 5: Setkal(a) jste se v předchozím zaměstnání (profesi, studiu) s profesní etikou?

Odpověď: Ano 62x,
nevím 18x,
ne 35x.

Třetina policistů základní odborné přípravy si myslí, že se v předchozím zaměstnání s profesní etikou určitě nesešla.

Otázka č. 6: Měl(a) jste představu před absolvováním výuky předmětu Policejní psychologie a etika v rámci základní odborné přípravy o tom, co je obsahem profesní etiky?

Odpověď: Ano 26x,
spíše ano 58x,
nevím 10x,
spíše ne 15x,
ne 6x.

84 ze 115 policistů základní odborné přípravy měla představu o obsahu profesní etiky před absolvováním předmětu Policejní psychologie a etika.

Otázka č. 7: Domníváte se, že máte v oblasti profesní etiky dostatečné znalosti a dovednosti k tomu, abyste se při výkonu profese policisty choval(a) a také jednal(a) v souladu s etickým kodexem?

Odpověď: Ano 46x,
spíše ano 46x,
nevím 16x,
spíše ne 2x,
ne 5x.

Pouze 7 ze 115 policistů základní odborné přípravy není přesvědčeno o tom, že mají znalosti a dovednosti potřebné pro to, aby se ve výkonu profese chovali dle Etického kodexu Policie České republiky.

Otázka č. 8: Domníváte se, že znalosti a dovednosti v oblasti profesní etiky, které získá policista během základní odborné přípravy, jsou nezbytné pro kvalitní výkon profese policisty?

Odpověď: Ano 40x,
spíše ano 40x,
nevím 12x,
spíše ne 13x,
ne 10x.

80 ku 23 policistům základní odborné přípravy se domnívá, že policista získá v základní odborné přípravě znalosti a dovednosti, které jsou nezbytné pro kvalitu policejní práce.

Otázka č. 9: Domníváte se, že výuka předmětu Policejní psychologie a etika by měla být nezbytnou součástí základní odborné přípravy policistů?

Odpověď: Ano 51x,
spíše ano 34x,
nevím 10x,
spíše ne 12x,
ne 8x.

20 ze 115 policistů základní odborné přípravy se nedomnívá, že by výuka předmětu Policejní psychologie a etika měla být nezbytnou součástí základní odborné přípravy.

Otázka č. 10: Domníváte se, že znalost profesní etiky je stejně důležitá pro výkon profese policisty jako znalosti z oblasti kriminalistiky, práva, dopravní služby?

Odpověď: Ano 29x,
spíše ano 30x,
nevím 14x,
spíše ne 28x,
ne 14x.

Nadpoloviční většina ze 115 respondentů si myslí, že znalost profesní etiky je stejně důležitá jako znalost „tradičních“ policejních disciplín.

Otázka č. 11: Domníváte se, že znalosti a dovednosti, které jste získal(a) v rámci základní odborné přípravy v oblasti profesní etiky, pozitivně ovlivňují Vaše chování při výkonu profese policisty?

Odpověď: Ano 36x,
spíše ano 43x,
nevím 23x,
spíše ne 9x,
ne 4x.

Z celkového počtu 115 respondentů se 79 ku 13 policistům základní odborné přípravy domnívá, že znalosti profesní etiky, které získali v základní odborné přípravě, pozitivně ovlivní jejich chování při výkonu policejní profese.

Otázka č. 12: Domníváte se, že chování policisty, které je v souladu s etickým kodexem, může při jeho kontaktu s občany pozitivně ovlivnit hodnocení policie veřejností?

Odpověď: Ano 63x,
spíše ano 29x,
nevím 12x,
spíše ne 8x,
ne 3x.

91 ze 115 policistů základní odborné přípravy se domnívá, že etické chování policistů pozitivně ovlivňuje hodnocení policie veřejností.

Otázka č. 13: Domníváte se, že tolerance chování policisty, které je v rozporu s etickým kodexem, může negativně ovlivňovat chování ostatních policistů tak, že i oni budou porušovat etický kodex?

Odpověď: Ano 18x,
spíše ano 39x,
nevím 24x,
spíše ne 24x,
ne 10x.

Většina ze 115 respondentů se domnívá, že tolerance neetického chování může být příčinou toho, že i oni se budou chovat neeticky.

Otázka č. 14: Dávají Vám Vaši kolegové (všichni zaměstnanci Policie ČR a rezortu MV ČR) dobrý příklad k chování a k jednání v souladu s etickým kodexem?

Odpověď: Ano 12x,
spíše ano 43x,
nevím 16x,
spíše ne 28x,
ne 16x,

44 ze 115 policistů základní odborné přípravy uvedlo, že jim jejich kolegové nedávají svým chováním dobrý příklad k dodržování profesní etiky.

Otázka č. 15: Domníváte se, že existence etického kodexu jako vzoru „žádoucího chování policisty“ hraje významnou roli při snižování četnosti protiprávního jednání policistů?

Odpověď: Ano 11x,
spíše ano 31x,
nevím 18x,
spíše ne 31x,
ne 24x.

Většina ze 115 dotazovaných respondentů se domnívá, existence etického kodexu nehraje význam v četnosti případů porušování zákona ze strany policistů.

Otázka č. 16: Domníváte se, že pro dodržování etického chování policistou je rozhodující pouze policistova znalost etického kodexu a obsahu profesní etiky?

Odpověď: Ano 5x,
spíše ano 16x,
nevím 11x,

spíše ne 36x,
ne 47x.

83 ze 115 policistů základní odborné přípravy se domnívá, že na etickém chování policisty nehraje rozhodující roli znalost obsahu etického kodexu a profesní etiky.

Otázka č. 17: Domníváte se, že je pro etické chování policisty rozhodující výchova, které se policistovi dostalo před tím, než byl přijat do služebního poměru?

Odpověď: Ano 65x,
spíše ano 34x,
nevím 6x,
spíše ne 4x,
ne 6x.

Naprostá většina respondentů se domnívá, že rozhodujícím faktorem pro jeho etické chování ve výkonu profese je výchova před jeho přijetím do služebního poměru.

Otázka č. 18: Označte všechny vlivy, o kterých si myslíte, že mohou formovat chování policistů v souladu s etickým kodexem?

Odpověď: Rodina 98x,
škola 50x,
společnost 88x,
zaměstnání 72x,
přátelé 75x,
média 50x,
jiný 8x.

O důležitosti vlivů, které mohou formovat chování policistů v souladu s Etickým kodexem Policie České republiky je přesvědčena naprostá většina dotázaných, kteří největší vliv dávají rodinnému prostředí.

Otázka č. 19: Označte všechny faktory, o kterých se domníváte, že mohou ovlivnit chování a jednání policisty v souladu s etickým kodexem. Jsou to jeho:

Odpověď: Dovednosti a znalosti z oblasti psychologie, práva, komunikace, apod. 91x,
příklad jiné osoby (mravní vzory) 55x,
hodnoty, ideály a postoje 91x,
zkušenosti (pracovní i životní) 91x,

schopnosti rozhodování 66x,
tělesné vlastnosti 17x,
psychické vlastnosti 79x,
vzdělání (zaměření a stupeň dosaženého vzdělání) 44x,
jiné 0x,

Největší význam faktorům, které ovlivňují etické chování a jednání policisty přisuzují respondenti znalostem a dovednostem, hodnotám, ideálům, postojům a zkušenostem, které policista má.

Otázka č. 20: Co Vás nejvíce motivuje k dodržování etického kodexu? (lze označit více odpovědí)

Odpověď: Hrozba postihu 15x,
vzor jiné osoby 13x,
pocit z dobře odvedené práce 62x,
Vaše etické a morální hodnoty 90x,
jiný důvod 0x.

Rozhodujícím pro etické chování respondentů se v 90 případech ukázal aspekt jejich etických a morálních hodnot.

Otázka č. 21: Domníváte se, že výuka předmětu Policejní psychologie a etika v rámci základní odborné přípravy policistů může pozitivně ovlivnit policistovo chování a jednání ve výkonu profese?

Odpověď: Ano 35x,
spíše ano 46x,
nevím 15x,
spíše ne 14x,
ne 5x,

81 ze 115 policistů základní odborné přípravy se domnívá, že výuka Policejní psychologie a etiky v rámci základní odborné přípravy může pozitivně ovlivnit chování a jednání policisty ve výkonu profese.

Otázka č. 22: Domníváte se, že je kladen ve výuce v rámci základní odborné přípravy policistů dostatečný důraz na profesní etiku a etický kodex?

Odpověď: Ano 32x,
spíše ano 49x,

nevím 23x,
spíše ne 8x,
ne 3x.

Z celkového počtu 115 respondentů se 81 ku 11 domnívá, že je kladen v základní odborné přípravě dostatečný důraz na profesní etiku a Etický kodex Policie České republiky.

Otázka č. 23: Získal(a) jste ve výuce předmětu Policejní psychologie a etika v rámci základní odborné přípravy nové znalosti a dovednosti?

Odpověď: Ano 42x,
spíše ano 41x,
nevím 14x,
spíše ne 13x,
ne 5x.

83 ze 115 policistů základní odborné přípravy odpovědělo, že výukou Policejní psychologie a etiky v základní odborné přípravě získali nové znalosti a dovednosti.

Otázka č. 24: Vaše výuka předmětu Policejní psychologie a etika v základní odborné přípravě probíhala za pomoci (lze označit více odpovědí) :

Odpověď: Výkladu učitele 107x,
učebnice 27x,
další literatury 17x,
filmu 48x,
modelových situací 81x,
jiné 0x.

Dle odpovědí policistů základní odborné přípravy probíhá výuka Policejní psychologie a etiky nejčastěji výkladem učitele a nácvikem modelových situací.

Otázka č. 25: Získal(a) jste během základní odborné přípravy znalosti či dovednosti z oblasti profesní etiky také v rámci výuky jiných předmětů?

Odpověď: Ano 84x,
nevím 22x
ne 9x.

84 ze 115 dotázaných je přesvědčeno, že znalosti či dovednosti profesní etiky je získáváno i výukou jiných předmětů.

Otázka č. 26: Získal(a) jste v rámci základní odborné přípravy zkušenost, že je kladen stejný důraz na znalosti profesní etiky jako na znalosti v jiných předmětech (právo, kriminalistika, dopravní služba)?

Odpověď: Ano 23x,
spíše ano 28x,
nevím 20x,
spíše ne 31x,
ne 13x.

Většina respondentů má zkušenost, že na znalosti profesní etiky i znalosti z jiných předmětů byl v základní odborné přípravě kladen stejný důraz.

Otázka č. 27: Domníváte se, že výuka předmětu Policejní psychologie a etika byla v rámci Vámi absolvované základní odborné přípravy pouze formální (tzn. jen pro naplnění osnov)?

Odpověď: Ano 10x,
spíše ano 18x,
nevím 15x,
spíše ne 47x,
ne 25x.

28 ze 115 policistů základní odborné přípravy se domnívá, že výuka předmětu Policejní psychologie a etika v základní odborné přípravě měla pouze formální charakter.

Otázka č. 28: Co můžete pozitivně hodnotit z pohledu kvalitní výuky předmětu Policejní psychologie a etika ve Vámi absolvované základní odborné přípravě (lze označit více odpovědí):

Odpověď: Osoba učitele 98x,
učebnice 12x,
ostatní pomůcky 20x,
dostatečný počet vyučovací hodin 23x,
rozsah učební látky 28x,
použití modelových situací 72x,
jiné 0x.

Nejvíce z pohledu kvality výuky předmětu Policejní psychologie a etika v základní odborné přípravě respondenti hodnotili osobu učitele a používání modelových situací.

Otázka č. 29: Co naopak považujete za nedostatečné z pohledu kvalitní výuky předmětu Policejní psychologie a etika ve Vámi absolvované základní odborné přípravě (lze označit více odpovědí):

Odpověď: Osoba učitele 15x,
učebnice 42x,
ostatní pomůcky 37x,
dostatečný počet vyučovací hodin 28x,
rozsah učební látky 19x,
použití modelových situací 26x,
formální přístup 9x,
jiné 6x,

Z pohledu nespokojenosti s kvalitou výuky Policejní psychologie a etiky v základní odborné přípravě hodnotili dotazovaní zejména učebnice.

Otázka č. 30: Ovlivnila výuka Policejní psychologie a etiky Vaši představu o profesi policisty, kterou jste měl(a) před absolvováním základní odborné přípravy?

Odpověď: Ano 11x,
spíše ano 20x,
nevím 13x,
spíše ne 38x,
ne 33x.

Představu, kterou měli dotazovaní respondenti před absolvováním základní odborné přípravy o profesi policisty, výuka Policejní psychologie a etiky ve většině případů neovlivnila.

Otázka č. 31: Domníváte se, že znalosti a dovednosti, které jste získal(a) v předmětu Policejní psychologie a etika v základní odborné přípravě, pozitivně ovlivní Váš výkon profese policisty?

Odpověď: Ano 26x,
spíše ano 43x,
nevím 24x,

spíše ne 17x,
ne 5x.

Většina policistů základní odborné přípravy uvedla, že znalosti získané výukou Policejní psychologie a etiky v základní odborné přípravě, budou mít pozitivní vliv na výkon jejich policejní profese.

4.2.3. Výsledky dotazníkového šetření „výkon“:

Počet respondentů: 40, z toho 6 žen a 35 mužů.

Věk respondentů: do 20 let: 19,
21-30 let: 16,
31-40 let: 4,
41 a více let: 1.

Dosažené vzdělání respondentů: střední odborné: 35,
vyšší odborné: 1,
vysokoškolské: 4.

Otázka č. 1: Měl(a) jste možnost se seznámit s obsahem Etického kodexu Policie České republiky (dále jen etický kodex)?

Odpověď: Ano 27x,
spíše ano 12x,
nevím 1x,
spíše ne 0x,
ne 0x.

39 ze 40 policistů z Místních oddělení uvádí, že mělo možnost se seznámit s obsahem Etického kodexu Policie České republiky.

Otázka č. 2: Víte, co je obsahem etického kodexu?

Odpověď: Ano 20x,
spíše ano 19x,
spíše ne 1x,

ne 0x.

1 ze 40 policistů z Místních oddělení neví, co je obsahem Etického kodexu Policie České republiky.

Otázka č. 3: S obsahem etického kodexu souhlasím:

Odpověď: Ano 12x,
spíše ano 19x,
nevím 7x,
spíše ne 1x,
ne 1x.

Nesouhlas s obsahem Etického kodexu Policie České republiky vyjádřili 2 ze 40 policistů z Místních oddělení.

Otázka č. 4: Ovlivnil obsah etického kodexu Vaši představu o profesi policisty, kterou jste měl(a) před tím, než jste se s ním seznámil(a)?

Odpověď: Ano 1x,
spíše ano 4x,
nevím 5x,
spíše ne 15x,
ne 15x.

5 ze 40 policistů z Místních oddělení uvedlo, že obsah Etického kodexu Policie České republiky ovlivnil jejich představu o profesi policisty, kterou o ní měli, než se s ním seznámili.

Otázka č. 5: Setkal(a) jste se v předchozím zaměstnání (profesi, studiu) s profesní etikou?

Odpověď: Ano 18x,
nevím 6x,
ne 16x.

18 ze 40 respondentů uvedlo, že se setkali s profesní etikou v předchozím zaměstnání.

Otázka č. 6: Měl(a) jste představu před absolvováním základní odborné přípravy o tom, co je obsahem profesní etiky?

Odpověď: Ano 12x,
spíše ano 8x,

nevím 4x,
spíše ne 3x,
ne 5x,
v základní odborné přípravě jsem neabsolvoval(a) výuku profesní etiky 8x.

Před absolvováním základní odborné přípravy o obsahu profesní etiky nemělo představu 8 ze 40 dotázaných policistů z Místních oddělení. 8 policistů uvedlo, že v základní odborné přípravě neabsolvovali výuku profesní etiky.

Otázka č. 7: Domníváte se, že máte v oblasti profesní etiky dostatečné znalosti a dovednosti k tomu, abyste se při výkonu profese policisty choval(a) a také jednal(a) v souladu s etickým kodexem?

Odpověď: Ano 19x,
spíše ano 17x,
nevím 2x,
spíše ne 2x,
ne 0x.

2 ze 40 policistů z Místních oddělení se domnívají, že nemají dostatečné znalosti a dovednosti k tomu, aby se při výkonu chovali v souladu s Etickým kodexem Policie České republiky.

Otázka č. 8: Domníváte se, že znalosti a dovednosti v oblasti profesní etiky, které získá policista během základní odborné přípravy, jsou nezbytné pro kvalitní výkon profese policisty?

Odpověď: Ano 13x,
spíše ano 14x,
nevím 7x,
spíše ne 5x,
ne 1x.

27 ze 40 dotázaných se domnívá, že znalosti a dovednosti, které policista získá během základní odborné přípravy, jsou nezbytné pro kvalitní výkon profese policisty.

Otázka č. 9: Domníváte se, že výuka předmětu Policejní psychologie a etika by měla být nezbytnou součástí základní odborné přípravy policistů?

Odpověď: Ano 22x,
spíše ano 12x,

nevím 3x,
spíše ne 2x,
ne 1x.

34 ze 40 policistů z Místních oddělení je přesvědčeno o tom, že výuka Policejní psychologie a etiky by mě být nezbytnou součástí základní odborné přípravy.

Otázka č. 10: Domníváte se, že znalost profesní etiky je stejně důležitá pro výkon profese policisty jako znalosti z oblasti kriminalistiky, práva, dopravní služby?

Odpověď: Ano 7x,
spíše ano 19x,
nevím 4x,
spíše ne 8x,
ne 2x.

O důležitosti rovnosti znalostí profesní etiky a „tradičních“ policejních disciplín je přesvědčeno 26 ze 40 respondentů.

Otázka č. 11: Domníváte se, že znalosti a dovednosti, které jste získal(a) v rámci základní odborné přípravy v oblasti profesní etiky, pozitivně ovlivňují Vaše chování při výkonu profese policisty?

Odpověď: Ano 4x,
spíše ano 18x,
nevím 2x,
spíše ne 8x,
ne 6x,
v základní odborné přípravě jsem se nesetkal(a) s profesní etikou 2x.

22 ze 40 policistů z Místních oddělení se domnívá, že znalosti a dovednosti profesní etiky, které získal v základní odborné přípravě, pozitivně ovlivňují jeho chování ve výkonu profese. 2 respondenti uvedli, že se s profesní etikou v základní odborné přípravě nesetkalo.

Otázka č. 12: Domníváte se, že chování policisty, které je v souladu s etickým kodexem, může při jeho kontaktu s občany pozitivně ovlivnit hodnocení policie veřejností?

Odpověď: Ano 24x,
spíše ano 12x,

nevím 1x,
spíše ne 3x,
ne 0x.

O tom, že etické chování policistů veřejnost pozitivně hodnotí, se domnívá 36 ze 40 dotázaných policistů z Místních oddělení.

Otázka č. 13: Domníváte se, že tolerance chování policisty, které je v rozporu s etickým kodexem, může negativně ovlivňovat chování ostatních policistů tak, že i oni budou porušovat etický kodex?

Odpověď: Ano 14x,
spíše ano 10x,
nevím 8x,
spíše ne 6x,
ne 2x.

8 ze 40 policistů z Místních oddělení se nedomnívá, že tolerance chování policistů, které je v rozporu s Etickým kodexem Policie České republiky, bude negativně ovlivňovat chování ostatních policistů.

Otázka č. 14: Dávají Vám Vaši kolegové (všichni zaměstnanci Policie ČR a rezortu MV ČR) dobrý příklad k chování a k jednání v souladu s etickým kodexem?

Odpověď: Ano 7x,
spíše ano 15x,
nevím 7x,
spíše ne 5x,
ne 6x.

22 ze 40 policistů z Místních oddělení uvádí, že jim kolegové dávají dobrý příklad k chování a jednání v souladu s Etickým kodexem Policie České republiky.

Otázka č. 15: Domníváte se, že existence etického kodexu jako vzoru „žádoucího chování policisty“ hraje významnou roli při snižování četnosti protiprávního jednání policistů?

Odpověď: Ano 4x,
spíše ano 12x,
nevím 6x,

spíše ne 10x,
ne 8x.

Význam existence Etického kodexu Policie České republiky při snižování četnosti protiprávního jednání policistů uvádí 16 ze 40 respondentů.

Otázka č. 16: Domníváte se, že pro dodržování etického chování policistou je rozhodující pouze policistova znalost etického kodexu a obsahu profesní etiky?

Odpověď: Ano 1x,
spíše ano 1x,
nevím 4x,
spíše ne 18x,
ne 16x.

34 ze 40 dotázaných se domnívá, že pro etické chování policisty není rozhodující pouze policistova znalost Etického kodexu Policie České republiky a obsahu profesní etiky.

Otázka č. 17: Domníváte se, že je pro etické chování policisty rozhodující výchova, které se policistovi dostalo před tím, než byl přijat do služebního poměru?

Odpověď: Ano 28x,
spíše ano 8x,
nevím 4x,
spíše ne 0x,
ne 0x.

36 ze 40 policistů z Místních oddělení se domnívá, že pro etické chování policisty je rozhodující výchova, které se policistovi dostalo před přijetím do služebního poměru.

Otázka č. 18: Označte všechny vlivy, o kterých si myslíte, že mohou formovat chování policistů v souladu s etickým kodexem?

Odpověď: Rodina 37x,
škola 28x,
společnost 28x,
zaměstnání 22x,
přátelé 26x,
médiá 12x,
jiný 0x.

Největší význam pro chování policisty v souladu s Etickým kodexem Policie České republiky má dle respondentů vliv rodiny, školy a společnosti.

Otázka č. 19: Označte všechny faktory, o kterých se domníváte, že mohou ovlivnit chování a jednání policisty v souladu s etickým kodexem. Jsou to jeho:

Odpověď: Dovednosti a znalosti z oblasti psychologie, práva, komunikace, apod. 36x,
příklad jiné osoby (mravní vzory) 23x,
hodnoty, ideály a postoje 26x,
zkušenosti (pracovní i životní) 28x,
schopnosti rozhodování 20x,
tělesné vlastnosti 7x,
psychické vlastnosti 22x,
vzdělání (zaměření a stupeň dosaženého vzdělání) 16x,
jiné 0x.

Dle vyjádření respondentů nejvíce ovlivňují policistovo chování a jednání v souladu s Etickým kodexem Policie České republiky znalosti a dovednosti psychologie, práva, komunikace apod.

Otázka č. 20: Co Vás nejvíce motivuje k dodržování etického kodexu? (lze označit více odpovědí)

Odpověď: Hrozba postihu 6x,
vzor jiné osoby 2x,
pocit z dobře odvedené práce 15x,
Vaše etické a morální hodnoty 31x,
jiný důvod.

Nejvíce respondentů uvedlo jako motiv dodržování Etického kodexu Policie České republiky své etické a morální hodnoty.

Otázka č. 21: Domníváte se, že výuka předmětu Policejní psychologie a etika v rámci základní odborné přípravy policistů může pozitivně ovlivnit policistovo chování a jednání ve výkonu profese?

Odpověď: Ano 11x,
spíše ano 14x,
nevím 6x,

spíše ne 6x,
ne 3x.

25 ze 40 policistů z Místních oddělení se domnívá, že výuka Policejní psychologie a etiky v základní odborné přípravě může pozitivně ovlivnit policistovo jednání a chování ve výkonu profese.

Otázka č. 22: Domníváte se, že je kladen ve výuce v rámci základní odborné přípravy policistů dostatečný důraz na profesní etiku a etický kodex?

Odpověď: Ano 7x,
spíše ano 10x,
nevím 14x,
spíše ne 5x,
ne 4x.

9 ze 40 dotázaných se domnívá, že není ve výuce v základní odborné přípravě kladen důraz na profesní etiku a Etický kodex Policie České republiky.

Otázka č. 23: Získal(a) jste ve výuce předmětu Policejní psychologie a etika v rámci základní odborné přípravy nové znalosti a dovednosti?

Odpověď: Ano 5x,
spíše ano 6x,
nevím 2x,
spíše ne 10x,
ne 5x,
v základní odborné přípravě jsem se s ní nesetkal(a) 15x.

11 ze 40 respondentů uvedlo, že ve výuce Policejní psychologie a etiky v základní odborné přípravě získalo nové znalosti a dovednosti. 15 policistů z Místních oddělení uvedlo, že se v základní odborné přípravě s předmětem Policejní psychologie a etika nesetkalo.

Otázka č. 24: Vaše výuka předmětu Policejní psychologie a etika v základní odborné přípravě probíhala za pomoci (lze označit více odpovědí) :

Odpověď: Výkladu učitele 29x,
učebnice 6x,
další literatury 1x,
filmu 5x,

modelových situací 20x,
v základní odborné přípravě jsem se s touto výukou nesetkal(a) 15x,
jiné 0x,

Dle vyjádření dotazovaných probíhala výuka Policejní psychologie a etiky v základní odborné přípravě nejčastěji za pomoci výkladu učitele a modelových situací. 15 dotazovaných uvedlo, že se v základní odborné přípravě s předmětem Policejní psychologie a etika nesetkalo.

Otázka č. 25: Získal(a) jste během základní odborné přípravy znalosti či dovednosti z oblasti profesní etiky také v rámci výuky jiných předmětů?

Odpověď: Ano 19x,
nevím 14x,
ne 7x.

19 ze 40 policistů z Místních oddělení vypovědělo, že získali v základní odborné přípravě znalosti z oblasti profesní etiky i v jiných předmětech.

Otázka č. 26: Získal(a) jste v rámci základní odborné přípravy zkušenost, že je kladen stejný důraz na znalosti profesní etiky jako na znalosti v jiných předmětech (právo, kriminalistika, dopravní služba)?

Odpověď: Ano 7x,
spíše ano 9x,
nevím 8x,
spíše ne 7x,
ne 7x,
v základní odborné přípravě jsem se nesetkal(a) s profesní etikou 2x.

16 ze 40 respondentů má zkušenost, že v základní odborné přípravě je kladen stejný důraz na znalosti profesní etiky a znalosti z jiných předmětů. 2 dotázaní odpověděli, že se nesetkali v základní odborné přípravě s profesní etikou.

Otázka č. 27: Domníváte se, že výuka předmětu Policejní psychologie a etika byla v rámci Vámi absolvované základní odborné přípravy pouze formální (tzn. jen pro naplnění osnov)?

Odpověď: Ano 4x,
spíše ano 10x,
nevím 7x,

spíše ne 3x,

ne 9x,

v základní odborné přípravě jsem se s ní nesetkal(a) 7x.

14 ze 40 dotázaných se domnívá, že výuka Policejní psychologie a etiky v jejich základní odborné přípravě pouze formální. 7 policistů z Místních oddělení odpovědělo, že se v základní odborné přípravě s Policejní psychologií a etikou nesetkala.

Otázka č. 28: Co můžete pozitivně hodnotit z pohledu kvalitní výuky předmětu Policejní psychologie a etika ve Vámi absolvované základní odborné přípravě (lze označit více odpovědí):

Odpověď: Osoba učitele 22x,
učebnice 2x,
ostatní pomůcky 1x,
dostatečný počet vyučovací hodin 7x,
rozsah učební látky 4x,
použití modelových situací 19x,
v základní odborné přípravě jsem se s ní nesetkal(a) 15x,
jiné 0x

Dle respondentů přispěli ke kvalitě výuky Policejní psychologie a etiky v základní odborné přípravě nejčastěji učitelé a využívání modelových situací. 15 policistů z Místních oddělení odpovědělo, že se v základní odborné přípravě s Policejní psychologií a etikou nesetkala.

Otázka č. 29: Co naopak považujete za nedostatečné z pohledu kvalitní výuky předmětu Policejní psychologie a etika ve Vámi absolvované základní odborné přípravě (lze označit více odpovědí):

Odpověď: Osoba učitele 5x,
učebnice 9x,
ostatní pomůcky 9x,
dostatečný počet vyučovací hodin 5x,
rozsah učební látky 5x,
použití modelových situací 5x,
formální přístup 6x,
v základní odborné přípravě jsem se s ní nesetkal(a) 15x,
jiné 0x.

Negativně z pohledu kvality ve výuce Policejní psychologie a etiky v základní odborné přípravě hodnotí dotazovaní nejčastěji učebnice a ostatní pomůcky. 15 policistů z Místních oddělení odpovědělo, že se v základní odborné přípravě s Policejní psychologií a etikou nesetkala.

Otázka č. 30: Ovlivnila výuka Policejní psychologie a etiky Vaši představu o profesi policisty, kterou jste měl(a) před absolvováním základní odborné přípravy?

Odpověď: Ano 1x,
spíše ano 6x,
nevím 1x,
spíše ne 7x,
ne 10x,
v základní odborné přípravě jsem se s ní nesetkal(a) 15x.

7 ze 40 respondentů uvádí, že výuka Policejní psychologie a etiky ovlivnila jejich pohled na profesi policisty, který měli před absolvováním základní odborné přípravy. 15 policistů z Místních oddělení odpovědělo, že se v základní odborné přípravě s Policejní psychologií a etikou nesetkala.

Otázka č. 31: Domníváte se, že znalosti a dovednosti, které jste získal(a) v předmětu Policejní psychologie a etika v základní odborné přípravě, pozitivně ovlivňují Váš výkon profese policisty?

Odpověď: Ano 2x,
spíše ano 5x,
nevím 4x,
spíše ne 10x,
ne 4x,
v základní odborné přípravě jsem se s ní nesetkal(a) 15x.

7 ze 40 dotázaných se domnívá, že znalosti a dovednosti získané v základní odborné přípravě v předmětu Policejní psychologie a etika pozitivně ovlivňují jejich výkon profese policisty. 15 policistů z Místních oddělení odpovědělo, že se v základní odborné přípravě s Policejní psychologií a etikou nesetkala.

Otázka č. 32: Je Vašimi nadřízenými vyžadováno chování dle etického kodexu?

Odpověď: Ano 16x,

spíše ano 11x,
nevím 5x,
spíše ne 6x,
ne 2x.

27 ze 40 dotázaných policistů z Místních oddělení uvedlo, že jejich vedoucí pracovníci vyžadují od nich chování dle Etického kodexu Policie České republiky.

Otázka č. 33: Je pro Vás Váš nadřízený etickým a morálním vzorem?

Odpověď: Ano 6x,
spíše ano 16x,
nevím 11x,
spíše ne 4x,
ne 3x.

Pro 7 ze 40 dotázaných není jejich nadřízený etickým a morálním vzorem.

Otázka č. 34: Hodnotí Vaši nadřízení Vaši práci z hlediska dodržování etického kodexu a profesní etiky?

Odpověď: Ano 20x,
spíše ano 5x,
nevím 7x,
spíše ne 6x,
ne 2x.

25 ze 40 dotázaných uvedlo, že je nadřízený hodnotí z hlediska dodržování Etického kodexu Policie České republiky a profesní etiky.

Otázka č. 35: Domníváte se, na základě Vaší zkušenosti, že se projeví zkrácení doby základní odborné přípravy policistů na kvalitě jejich znalostí a dovedností?

Odpověď: Ano 7x,
spíše ano 10x,
nevím 12x,
spíše ne 5x,
ne 6x.

Většina ze 40 policistů z Místních oddělení se domnívá, že zkrácení doby základní odborné přípravy by mohlo mít dopad na kvalitu znalostí a dovedností policistů.

Otázka č. 36: Vnímáte situaci ohledně dodržování etického kodexu policisty tak, že se snižuje četnost porušování etického kodexu policisty nebo naopak zvyšuje?

Odpověď: Snižuje se 14x,
zvyšuje se 12x,
je stejná 5x,
nevím 9x.

14 ze 40 dotázaných uvedlo, že se snižuje četnost porušování Etického kodexu Policie České republiky. 12 dotázaných má opačný názor.

4.3. Závěry z provedeného výzkumu

Provedeným dotazníkovým šetřením nebyly ve výpovědích respondentů jednotlivých reprezentativních vzorků zjištěny podstatné rozdíly.

S Etickým kodexem Policie České republiky se má možnost seznámit každý policista, který si je také vědom, co je jeho obsahem a v drtivé většině s ním souhlasí. Už před přijetím do služebního poměru příslušníka Policie České republiky se adept v předchozím zaměstnání většinou setkal s profesní etikou a má představu o tom, že výkon profese policisty je spojen s dodržováním profesní etiky. Aby splnil veškeré etické a morální požadavky, které jsou na výkon profese policisty kladeny, očekává, že absolvováním základní odborné přípravy získá potřebné znalosti a dovednosti. Znalosti v oblasti profesní etiky považuje policista zpravidla za stejně důležité pro povolání policisty, jako jsou znalosti práva, kriminalistiky a dalších, ryze policejních disciplín.

Policista je si vědom, že veřejnost hodnotí kvalitu policejní práce i na základě osobní zkušenosti s chováním policisty. Většina policistů je toho názoru, že tolerance neetického či nemorálního chování policisty může negativně ovlivňovat chování jeho kolegů. K porušování pravidel profesní etiky u Policie České republiky dochází, ale zpravidla dávají kolegové svým jednáním a chováním těm ostatním pozitivní příklad. Samotná existence a znalost obsahu Etického kodexu Policie České republiky není zárukou toho, že nebude docházet k porušování jeho principů a zásad. Jako jednoznačně rozhodující se jeví policistům výchova a vliv rodiny, společnosti či školy na kladné morální vlastnosti policisty. Stejně tak i znalosti psychologie, práva apod., dále zastávané hodnoty, ideály a postoje či zkušenosti. Rozdílný pohled na důležitost psychických vlastností se projevila u policistů, kteří ještě neabsolvovali

základní odbornou přípravu a kteří podcenili tento vliv na morální chování policisty. Tento fakt je dán dle mého názoru neabsolvováním výuky profesní etiky v základní odborné přípravě. K dodržování zásad a principů Etického kodexu Policie České republiky motivují policistu zejména etické a morální hodnoty, které zastává. Naopak hrozba postihu nemá téměř žádný vliv.

Policista, který absolvoval výuku Policejní psychologie a etiky v základní odborné přípravě se ve většině případů domnívá, že výuka splnila jeho očekávání. Má zkušenost, že v základní odborné přípravě byla zpravidla problematika profesní etiky věnována dostatečná pozornost, stejně jako tradičním policejním předmětům, kde měl studující policista také možnost získat znalosti z profesní etiky. Kvalita výuky profesní etiky je podporována ze strany pedagogů a k její kvalitě přispívá použití některých vzdělávacích metod-např. nácvik modelových situací.

Znalosti a dovednosti profesní etiky získané v základní odborné přípravě jsou policisty zpravidla uplatňovány ve výkonu své profese (rozdílný pohled reprezentativního vzorku „výkon“ na tento problém spatřuji v tom, že značná část těchto policistů neabsolvovala výuku profesní etiky v základní odborné přípravě).

Policisté ve výkonu policejní profese jsou hodnoceni i z hlediska dodržování norem policejní etiky a dodržování těchto norem je nadřizenými po nich požadováno. Ve většině případů je nadřizený morálním a etickým vzorem svých podřízených.

ZÁVĚR

Diplomovou prací na téma „Vybrané problémy profesní etiky Policie ČR“, kterou jsem vypracoval, jsem rozdělil do čtyř kapitol. V první kapitole jsem provedl zařazení profesní etiky do systému společenských věd, vymezil její předmět a obsah, objasnil vztah policejní etiky k policejní deontologii a následně i podmínky vzniku a důvody existence Etického kodexu Policie České republiky. Druhá a třetí kapitola se věnuje profesní etice Policie České republiky z pohledu praxe policejní práce. Problematické etické aspekty policejní profese, které jsem odvodil na základě právních či interních předpisů, příčinám a důsledkům porušování zásad a principů policejní etiky policistou je věnována druhá kapitola. Třetí kapitola se zabývá vzděláváním a výcvikem policistů v souvislosti s profesní etikou. Ve čtvrté kapitole jsem provedl výzkum mezi policisty proto, abych zjistil, jaké mají znalosti, zkušenosti a poznatky v souvislosti s profesní etikou Policie České republiky za účelem porovnání s fakty, které jsem zjistil na základě studia písemným či jiných pramenů a na základě osobních zkušeností nebo zkušeností, které mi předali kolegové z policejního sboru.

Informace a údaje, které se mi podařilo získat, zcela potvrdili mou první hypotézu, kterou jsem si stanovil v úvodu mé diplomové práce, která zněla: **„Výuka profesní etiky je nezbytnou součástí základní odborné přípravy policistů.“**

Výuka profesní etiky v základní odborné přípravě policistů má smysl, protože nastupující policista často nemá znalosti ani zkušenosti s touto problematikou a musí získat informace o tom, jaké chování při výkonu profese policisty je žádoucí. Také musí v tomto směru výcvikem získat i potřebné dovednosti a návyky pro své jednání a vystupování.

Druhou stanovenou hypotézou bylo tvrzení: **„Na výuku profesní etiky není kladen náležitý důraz v procesu základní odborné přípravy policistů.“** Tuto hypotézu se mi také podařilo potvrdit, protože jsem získal informace a z vlastní zkušenosti zastávám názor, že délka základní odborné přípravy neumožní policistovi získat dovednosti a návyky v takové míře, aby je využíval automaticky a přirozeně, bez přemýšlení, co má vlastně udělat nebo jak se v daném případě zachovat. Navíc výuka neučí policistu eticky myslet, ale spíše zdůrazňuje, proč by se policista neměl chovat v rozporu s etickým kodexem a poukazuje na důsledky takového jednání. V takovém případě pak policista nemusí v budoucnu eticky jednat ze svého vnitřního přesvědčení a vzniká riziko, že se porušování etiky policejní práce bude dopouštět.

Řešení spatřuji v prodloužení doby základní odborné přípravy policistů a doplnění výuky profesní etiky o problematiku etiky obecné. V souvislosti s tím bych zavedl přísnější podmínky pro přijetí do služebního poměru k Policii České republiky, kdy morální vlastnosti

některých nově přijatých policistů neodpovídají požadavkům, které jsou na osobu příslušníka policejního sboru z hlediska profesní etiky kladeny. Dále doporučuji provádět semináře a školení mezi policisty, kteří již jsou ve výkonu na policejních útvech a posilovat firemní kulturu, aby se policisté s úkoly Policie České republiky a kvalitou jejich plnění ztotožnili a byli hrdí na to, že jsou součástí policejního sboru.

RESUMÉ

Ve své diplomové práci se zabývám problematikou profesní etiky v rámci Policie České republiky – policejní etikou.

V teoretické části své práce jsem se zaměřil na souvislosti vzniku a vývoje policejní etiky, vymezení jejího pojmu a obsahu. Dále jsem se pokusil přiblížit právní rámec etického chování policistů a objasnil příčiny a důsledky porušování profesní etiky příslušníky Policie České republiky.

Praktická část diplomové práce je věnována profesní přípravě policistů a zjišťování, zda má výuka profesní etiky v základní odborné přípravě policistů své opodstatnění a zda tato výuka odpovídá požadavkům kvalitní přípravy příslušníků Policie České republiky na výkon své profese.

Závěry, jež jsem učinil, vyplynuly z osobních zkušeností, z materiálů, které jsem získal z médií, odborných publikací a z vlastního výzkumu, který jsem provedl mezi příslušníky Policie České republiky.

ABSTRACT

I am writing my degree paper about the problems of career ethics within the Police of the Czech republic – the police ethics.

In the theoretical part of my work I have concentrated on the connection between the origins and the development of the police ethics, the definition of its concept and contents. I have also tried to look closer at the legal framework of ethical behaviour of the policemen and I have explained the causes and consequences of violation of the career ethics by the policemen of the Czech republic.

The practical part of my work is dealing with the career preparation of the policemen and it is finding out, whether teaching of the career ethics is justified in the basic professional preparation and if this teaching is according to the standards of a high-quality preparation of the policemen of the Czech republic for pursuance of the profession.

The conclusions which I have made have emerged from my own experience, from the material, which I have found in the media, from specialized literature and from my own survey, which I have made within the policemen of the Czech republic.

ANOTACE

Jäger, Jiří. Vybrané problémy profesní etiky Policie ČR. Diplomová práce. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Brno: Institut mezioborových studií, 2008, s. 80.

Ve své diplomové práci se zabývám problematikou profesní etiky Policie České republiky z pohledu jejího vzniku, obsahu a výuky v profesní přípravě policistů.

Klíčová slova: policista, profesní etika, policejní etika, etický kodex, výuka, základní odborná příprava.

ANNOTATION

Jäger, Jiří. The chosen problems of career ethics of the Police of the Czech republic. The degree work. Zlín: The University of Tomáš Baťa at Zlín, Brno: The Institute of interdisciplinary Studies, 2008, 80 pgs.

I am writing my degree work about the problems of career ethics within the Police of the Czech republic from the point of view of its origin, contents and teaching in the career preparation of the policemen.

Key words: policeman, career ethics, police ethics, ethical code, teaching, basic professional preparation.

LITERATURA A PRAMENY

1. Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.
2. Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod.
3. Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů.
4. Zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů.
5. Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
6. Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.
7. Zákon č. 200/1990, o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.
8. Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.
9. Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů.
10. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 1 ze dne 21. 1. 2005, Etický kodex Policie České republiky.
11. ANZENBACHER, A., Úvod do etiky. 1. vyd. Praha: Zvon, české katolické nakladatelství a vydavatelství, spol. s r. o., 1994. ISBN 80-7113-111-3.
12. BORSKÁ, I., a kol., Policejní deontologie. 1. vyd. Praha: Policejní akademie ČR, 1995. ISBN 80-901923-4-3.
13. DUFKOVÁ, I., ZLÁMAL, J., Korupce. Praha: Střední policejní škola MV v Praze, Středisko pro výchovu k lidským právům a profesní etiku, 2005.
14. DUFKOVÁ, I., ZLÁMAL, J., Policie a profesní etika. Praha: Střední policejní škola MV v Praze, Středisko pro výchovu k lidským právům a profesní etiku, 2005.
15. FÜRST, M., Filozofie. 1. vyd. Praha: Fortuna, 1994. ISBN 80-7168-161-x.
16. HERZOGOVÁ, Z., Policejní etika. 1. vyd. Praha: Vydáno vlastním nákladem, 2003. ISBN 80-238-9984-8.
17. HERZOGOVÁ, Z., Základy filozofie a profesní etiky. 3. vyd. Praha: Policejní akademie ČR, 1999. ISBN 80-7251-013-4.
18. HOROVITZ, J., Jak získat zákazníka. 1. vyd. Praha: Management press, Ringier ČR, 1994. ISBN 80-85603-45-4.
19. NEVORÁNEK, J., ŘEHOŘ, A., Metodické pokyny pro zpracování bakalářské práce. 1. vyd. Brno: Institut mezioborových studií, 2004.

20. PŘÍKASKÝ, J., V., Učebnice základů etiky. 1. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2000. ISBN 80-7192-505-5.
21. RADVAN, E., Úvod do filozofie. 1. vyd. Brno: Institut mezioborových studií, 2004.
22. SAK, P., SEMRÁD, J., Role policie ve společnosti v očekávání veřejnosti. 1. vyd. Praha, Policejní akademie ČR, 1996. ISBN 80-85981-30-0.
23. STEINMANN, H., LÖHR, A., Základy podnikové etiky. Praha: Victoria publishing, a. s., 1995. ISBN 80-85865-56-4.
24. VALIŠOVÁ, A., a kol., Autorita ve výchově. Praha: Univerzita Karlova v Praze – nakladatelství Karolinum, 1999. 80-7184-857-3
25. ZOUBEK, V., BÍLEK, P., Lidská práva a policie. 1. vyd. Praha: Policejní akademie ČR, 2001. ISBN 80-7251-057-6.
26. Policie ČR a lidská práva – souhrnná zpráva. Praha: Střední policejní škola MV v Praze, Středisko pro výchovu k lidským právům a profesní etiku, 2005.
27. Problematika lidských práv, menšin a profesní etiky v policejní praxi. Praha: Střední policejní škola MV v Praze, Středisko pro výchovu k lidským právům a profesní etiku, 2005.
28. Rozhovory se zástupci oddělení Policie ČR, Problematika lidských práv, menšin a profesní etiky v policejní praxi. Praha: Střední policejní škola MV v Praze, Středisko pro výchovu k lidským právům a profesní etiku, 2005.
29. Sborník přednášek z mezinárodní konference Evropský týden kvality v České republice. Praha: Česká společnost pro jakost, 2004.
30. Úcta ke všem – poslání policie, vybrané příspěvky z Mezinárodní konference 8.–9. března, 2004. Praha: Střední policejní škola MV v Praze, Středisko pro výchovu k lidským právům a profesní etiku, 2004.
31. FRYŠTÁK, M., Kodex policejní etiky, Kriminalistika, 2004, 1.
32. HOLAS, J., VEČERKA, K., Veřejnost o kriminalitě a její prevenci, Policista, 2007, 4.
33. KOUKAL, J., Změna udělá z nováčků policejní rychlokvašky, Právo, 4. 3. 2008.
34. NESVADBA, P., Nad východisky a cíli policejní etiky, Policista 2007, 7.
35. SALVET, L., Korupce v policii, Policista, 2008, 7.
36. VACA, J., Uplatit policistu? Stačí i pětistovka, Mladá fronta Dnes, 23. 4. 2007.
37. VANĚK, J., Nečekáme zázrak, Policista 2007, 7.
38. Zlámal, J., Etika a policejní práce, Kriminalistický sborník 2007, 3.

39. ZLÁMAL, J., Vývoj subjektů manažerského vzdělávání v podmínkách Policie České republiky, Policista 2008, 10.
40. www.cormier.cz/polet.htm.
41. www.encyklopedie.seznam.cz/search=ethos.
42. www.helcom.cz.
43. www.spsji.cz.
44. www.minv.sk/?zameranie-psk-pmkladni časová rozvaha.
45. www.mvcr.cz.
46. www.policie.cz.
47. www.transparency.cz.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Etický kodex Policie České republiky.

Příloha č. 2: Novinový článek o korupčním jednání policistů.

Příloha č. 3: Foto - příklad porušování nevhodného chování policistů na veřejnosti.

Příloha č. 4: Foto - příklad porušování zákona policistou.

Příloha č. 5: Tabulka - právní kvalifikace vybraných trestných činů policistů Policie České republiky v letech 2003 – 2007.

Příloha č. 1: Etický kodex Policie České republiky.

Etický kodex Policie České republiky

Příslušníci Policie České republiky, vědomi si svého poslání, spočívajícího ve službě veřejnosti, založeného na úctě a respektu k lidským právům, vyjadřují následující principy, jež chtějí sdílet a dodržovat.

1. Cílem Policie České republiky je

- a. chránit bezpečnost a pořádek ve společnosti,
- b. prosazovat zákonnost,
- c. chránit práva a svobody osob,
- d. preventivně působit proti trestné a jiné protiprávní činnosti a potírat ji,
- e. usilovat o trvalou podporu a důvěru veřejnosti.

2. Základními hodnotami Policie České republiky je

- a. profesionalita,
- b. nestrannost,
- c. odpovědnost,
- d. ohleduplnost,
- e. bezúhonnost.

3. Závazkem Policie České republiky vůči společnosti je

- a. prosazovat zákony přiměřenými prostředky s maximální snahou o spolupráci s veřejností, státními a nestátními institucemi,
- b. chovat se důstojně a důvěryhodně, jednat se všemi lidmi slušně, korektně a s porozuměním a respektovat jejich důstojnost,
- c. uplatňovat rovný a korektní přístup ke každé osobě bez rozdílu, v souladu s respektováním kulturní a hodnotové odlišnosti příslušníků menšinových skupin všude tam, kde nedochází ke střetu se zákony,
- d. při výkonu služby jednat taktně, korektně a vhodně uplatňovat princip volného uvážení,

- e. používat donucovacích prostředků pouze v souladu se zákonem; nikdy nezacházet s žádnou osobou krutě, nehumánně či ponižujícím způsobem,
- f. nést odpovědnost za každou osobu, která byla omezena Policií České republiky na osobní svobodě,
- g. zachovávat mlčenlivost o informacích zjištěných při služební činnosti,
- h. zásadně odmítat jakékoliv korupční jednání, netolerovat tuto protizákonnou činnost u jiných příslušníků Policie České republiky, odmítnout dary nebo jiné výhody, jejichž přijetím by mohlo dojít k ovlivnění výkonu služby,
- i. zásadně se vyhybat jakémukoliv jednání, které by mohlo být střetem zájmů.

4. Závazkem vůči ostatním příslušníkům Policie České republiky je

- a. usilovat o otevřenou a partnerskou spolupráci,
- b. dbát, aby vztahy byly založeny na základě profesní kolegiality, vzájemné úcty, respektování zásad slušného a korektního jednání; jakékoliv formy šikanování a obtěžování ze strany spolupracovníků či nadřízených jsou vyloučeny,
- c. netolerovat ani nekryt podezření z trestné činnosti jiných příslušníků Policie České republiky a trestnou činnost neprodleně oznámit; stejně tak netolerovat ani jiné jejich protiprávní jednání či jednání, které je v rozporu s Etickým kodexem Policie České republiky.

5. Osobním a profesionálním přístupem příslušníků Policie České republiky je

- a. nést osobní odpovědnost za svoji morální úroveň a svůj profesionální výkon,
- b. chovat se bezúhonně ve službě i mimo ni tak, aby důstojně reprezentovali Policii České republiky svým jednáním, vystupováním i zevnějškem.

Každý příslušník Policie České republiky, který jedná v souladu se zákonem a Etickým kodexem Policie České republiky, si plně zaslouží úctu, respekt a podporu společnosti, jejíž bezpečnost chrání i s nasazením vlastního života.

Zdroj: www.mvcr.cz.

Uplatit policistu? Stačí i pětistovka

Nový průzkum: Úplatek dalo policistovi přes sedm procent lidí

Praha - Přes sedm procent Čechů dalo úplatek policistovi, aby přimhouřil oko nad tím, že porušili zákon. Stačila jim na to většinou částka do pěti set korun.

Vyplyvá to z nového průzkumu, který připravila pro MF DNES agentura Median. Redakce si průzkum, kterého se zúčastnilo 533 respondentů, objednala poté, kdy v polovině března rozprášíla Inspekce ministra vnitra kvůli korupci kladenskou dopravní policii. Úplatky, které kromě peněz představovala třeba i výslužka ze zabijačky, zde od fidičů bralo podle obvinění celkem jedenáct policistů. „Těch, kteří mají s úplatky pro policisty zkušenosti, by bylo ještě víc, kdybychom průzkum udělali mezi lidmi, kteří pravidelně řídí,“ řekl Luděk Rambousek z agentury Median.

Lidé v průzkumu jasně odpověděli i na

■ Dali jste úplatek?

Kolik lidí někdy uplatilo policistu

Ano	7,1 %
Ne	87,3 %
Odmítl odpovědět	5,6 %

Pramen: Median pro MF DNES, 533 dotázaných

to, co naznačil případ z Kladna – nejvíce úplatní jsou dopravní policisté. Bohatě zkušenosti s uplácením dopraváků má i třicetiletý Jaroslav z Prahy. „Jakmile jeden policista poodejde stranou, je to pro mě jasný signál, že se můžu s druhým policajtem začít bavit o úplatku,“ popisuje realitu na silnicích pražský fidič.

Jan Brázda, který dočasně řídí policii, podřízeně brání. „Neříkám, že korupce u

policie není problém. Někdy jde ale jen o historiky, které mezi lidmi kolují. A když se jich ptáme na konkrétní informace, tak mlčí,“ řekl včera Brázda. Zároveň tvrdí, že první krok při uplácení udělají většinou fidiči. Nový průzkum mu v tom dává za pravdu. Dvě třetiny lidí, kteří se v něm k uplácení přiznali, říkají, že úplatek jako první nabídli policistovi oni.

Žádný plán, jak korupci u policie řešit, však Brázda nemá. V rozhovoru pro MF DNES pouze řekl, že policejní prezidium školi jednotlivé obvodní velitele, aby si lépe všimli svých podřízených. A pokud zjistí, že ti si žijí nad poměry, měli by zjistit, odkud peníze mají.

JAN VACA

s přispěním Zuzany Janečkové
Čtěte Téma na str. A3

Příloha č. 3: Foto - příklad nevhodného chování policistů na veřejnosti.

Zdroj: www.mvcr.cz.

Příloha č. 4: Foto - příklad porušování zákona policistou.

Zdroj: www.mvcr.cz.

Příloha č. 5: Tabulka - právní kvalifikace vybraných trestných činů policistů Policie České republiky v letech 2003 – 2007.

Skutek	2003	2004	2005	2006	2007	celkem
Zneužívání pravomoci veřejného činitele § 158	202	95	90	60	65	512
Maření úkolu veřejného činitele § 159	19	6	10	11	10	56
Úplatkářství §§ 160-162	15	11	10	7	12	55
Účast na zločinném spolčení §§ 163a/1, 163b, 163c	1	1	0	0	0	2
Nadržování § 166	1	0	0	0	0	1
Neoprávněné nakládání s osobními údaji § 178	17	6	13	0	1	37
Podvod § 250	45	19	14	14	7	99
Pojistný podvod § 250a	51	22	13	8	15	109
Úvěrový podvod § 250b	7	2	2	11	7	29
Porušování povinností při správě cizího majetku § 255	1	0	0	0	0	1
Celkem za rok	359	162	152	111	117	901

Zdroj: www.mvcr.cz.